

Risale-i Nur Külliyyatında

Ramazan-ı

Şerif,

Oruç ve

Zekât

Ramazan - 1439 / Mayıs - 2018

Risale-i Nur Araştırma Merkezi

*Mübarek Ramazan-ı Şerifinizi
bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz.*

*Cenab-ı Hak bu ramazan-ı şerifin Leyle-i
Kadrini umumunuza bin aydan hayırlı
eylesin, âmîn.*

*Ve seksen sene bir ömr-ü makbul hükmünde
hakkınızda kabul eylesin, âmîn.*

Şualar (508)

**Ramazan Ayı içinde Te'lif edilen Risaleler:
Lema'at, Ayet-ül Kübra, Hizb-i Nuri, Emirdağ Çiçeği,
32. Söz, Hülâsat-ül Hülâsa..**

**Risale-i Nur'un ekser hakikatları,
Ramazan'da ve tesbihatında zuhuru..**

Emirdağ Lahikası-1 (94)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Bu seneki **Ramazan-ı Şerif** hem Âlem-i İslâm için, hem Risale-i Nur şakirdleri için gayet ehemmiyetli ve pek çok kıymetlidir. Risale-i Nur şakirdlerinin **iştirak-i a'mal-i uhreviye düstur-u esasiyeleri sırrınca**, herbirisinin kazandığı mikdar, kardeşlerine aynı mikdar defter-i a'maline geçmesi o düsturun ve rahmet-i İlahiyenin muktezası olmak haysiyetiyle, Risale-i Nur'un dairesine sıdk ve ihlas ile girenlerin kazançları pek azîm ve küllîdir.

Herbiri, binler hisse alır. İnşâallah emval-i dünyeviye'nin iştiraki gibi inkısam ve tecezzi etmeden her birisinin defter-i ameline aynı geçmesi; bir adamın getirdiği bir lâmba, binler âyinelerin herbirisine aynı lâmba inkısam etmeden girmesi gibidir.

Demek Risale-i Nur'un sadık şakirdlerinden birisi, Leyle-i Kadr'in hakikatını ve Ramazan'ın yüksek mertebesini kazansa, umum hakikî sadık şakirdler sahib ve hissedar olmak, vüs'at-ı rahmet-i İlahiyeden çok kuvvetli ümidvarız.

Said Nursî

Tarihçe-i Hayat (291)

* * *

Tekrar çok tavsiye ediyorum, okuyun, okuyun! Okudukça, risaleler feyzâver nurları saçıyorlar. Okudukça iştîyak getiriyorlar, usanç vermiyorlar. Başka kitabları bir-iki defa okusan, insana usanç veriyor. Halbuki risaleler öyle değil, okudukça başka başka iman halleri telkin ediyorlar.

Barla Lahikası (144)

* * *

Ramazan-ı Şerife Dairdir

[Birinci kısmın âhirinde şair-i İslâmiyeden bir nebze bahsedildiğinden şairin içinde en parlak ve muhteşem olan Ramazan-ı Şerife dair olan bu ikinci kısımda, bir kısım hikmetleri zikredilecektir.

Bu İkinci Kısım, Ramazan-ı Şerifin pek çok hikmetlerinden dokuz hikmeti beyan eden "**Dokuz Nükte**"dir.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ
مِّنَ الْهُدَىٰ وَ الْفُرْقَانِ

Birinci Nükte: Ramazan-ı Şerifteki savm, İslâmiyetin erkân-ı hamsesinin birincilerindedir. Hem şair-i İslâmiyenin a'zamlarındandır.

İşte **Ramazan-ı Şerifteki orucun çok hikmetleri**; hem Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine, hem insanın hayat-ı içtimaiyesine, hem hayat-ı şahsiyesine, hem nefsin terbiyesine, hem niam-ı İlahiyenin şükrüne bakar hikmetleri var.

Cenab-ı Hakk'ın rububiyeti noktasında orucun çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki:

Cenab-ı Hak zemin yüzünü bir sofr-a-i nimet suretinde halkettiği ve bütün enva'-ı nimeti o sofrada bir tarzda o sofraya dizdiği cihetle, kemal-i rububiyetini ve rahmaniyet ve rahîmiyetini o vaziyetle ifade ediyor. İnsanlar gaflet perdesi altında ve esbab dairesinde o vaziyetin ifade ettiği hakikatı tam göremiyor, bazan unutuyor. Ramazan-ı Şerifte ise, ehl-i iman birden muntazam bir ordu hükmüne geçer. Sultan-ı Ezeli'nin ziyafetine davet edilmiş bir surette akşama yakın "Buyurunuz" emrini bekliyorlar gibi bir tavr-ı ubudiyetkârane göstermeleri, o şefkatli

ve haşmetli ve külliyyetli rahmaniyete karşı, vüs'atli ve azametli ve intizamlı bir ubudiyetle mukabele ediyorlar. Acaba böyle ulvî ubudiyete ve şeref-i keramete iştirak etmeyen insanlar insan ismine lâyük mıdırılar?

İkinci Nükte: Ramazan-ı Mübareğin savmı, Cenab-ı Hakk'ın nimetlerinin şükrüne baktığı cihetle, çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: Birinci Söz'de denildiği gibi, bir padişahın matbahından bir tablacının getirdiği taamlar bir fiat ister. Tablacıya bahşış verildiği halde, çok kıymetdar olan o nimetleri kıymetsiz zannedip onu in'am edeni tanımamak nihayet derecede bir belâhet olduğu gibi, Cenab-ı Hak hadsiz enva'-ı nimetini nev'-i beşere zemin yüzünde neşretmiş. Ona mukabil, o nimetlerin fiatı olarak, şükür istiyor. O nimetlerin zahirî esbabı ve ashabı, tablacı hükmündedirler. O tablacılara bir fiat veriyoruz, onlara minnetdar oluyoruz; hattâ müstehak olmadıkları pek çok fazla hürmet ve teşekkürü ediyoruz. Halbuki Mün'im-i Hakikî, o esbattan hadsiz derecede o nimet vasıtasıyla şükre lâyıktır.

İşte ona teşekkür etmek; o nimetleri doğrudan doğruya ondan bilmek, o nimetlerin kıymetini takdir etmek ve o nimetlere kendi ihtiyacını hissetmekle olur.

İşte **Ramazan-ı Şerifteki oruç**, hakikî ve hâlis, azametli ve umumî bir şükrün anahtarıdır. Çünkü sair vakitlerde mecburiyet tahtında olmayan insanların çoğu, hakikî açlık hissetmedikleri zaman, çok nimetlerin kıymetini derk edemiyor. Kuru bir parça ekmek, tok olan adamlara, hususan zengin olsa,

ondaki derece-i nimet anlaşılmıyor. Halbuki iftar vaktinde o kuru ekmek, bir mü'minin nazarında çok kıymetdar bir nimet-i İlahiye olduğuna kuvve-i zaiikası şahadet eder. Padişahdan tâ en fukaraya kadar herkes, Ramazan-ı Şerifte o nimetlerin kıymetlerini anlamakla bir şükr-ü manevîye mazhar olur.

Hem gündüzdeki yemekten memnuiyeti cihetiyle; "O nimetler benim mülküm değil. Ben bunların tenavülünde hür değilim; demek başkasının malıdır ve in'amıdır. Onun emrini bekliyorum." diye nimeti nimet bilir; bir şükr-ü manevî eder. İşte bu suretle oruç, çok cihetlerle hakikî vazife-i insaniye olan şükrün anahtarı hükmüne geçer.

Üçüncü Nükte: Oruç, hayat-ı içtimaiye-i insaniyeye baktığı cihetle çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: İnsanlar, maişet cihetinde muhtelif bir surette halkedilmişler. Cenab-ı Hak o ihtilafa binaen, zenginleri fukaraların muavenetine davet ediyor. Halbuki zenginler, fukaranın acınacak acı hallerini ve açlıklarını, oruçtaki açlıkla tam hissedebilirler.

Eğer **oruç olmazsa**, nefisperest çok zenginler bulunabilir ki, açlık ve fakirlik ne kadar elîm ve onlar şefkate ne kadar muhtaç olduğunu idrak edemez. Bu cihette insaniyetteki hemcinsine şefkat ise, şükr-ü hakîkinin bir esasıdır. Hangi ferd olursa olsun, kendinden bir cihette daha fakiri bulabilir. Ona karşı şefkate mükelleftir.

Eğer nefesine açlık çektirmek mecburiyeti olmazsa, şefkat vasıtasıyla muavenete mükellef olduğu ihsanı ve yardımı yapamaz; yapsa da tam

olamaz. Çünkü hakikî o haleti kendi nefsinde hissetmiyor.

Dördüncü Nükte: Ramazan-ı Şerifteki oruç, nefsin terbiyesine baktığı cihetindeki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: Nefis, kendini hür ve serbest ister ve öyle telakki eder. Hattâ mevhum bir rububiyet ve keyfemayeşa hareketi, fitrî olarak arzu eder. Hadsiz nimetlerle terbiye olunduğunu düşünmek istemiyor. Hususan dünyada servet ve iktidarı da varsa, gaflet dahi yardım etmiş ise; bütün bütün gasıbane, hırsızcasına nimet-i İlahiyeyi hayvan gibi yutar.

İşte **Ramazan-ı Şerifte en zenginden en fakire kadar herkesin nefsi anlar ki:** Kendisi mâlik değil, memluktur; hür değil, abddir. Emir olunmazsa en âdi ve en rahat şeyi de yapamaz, elini suya uzatamaz diye mevhum rububiyeti kırılır, ubudiyeti takınır, hakikî vazifesi olan şükre girer.

Beşinci Nükte: Ramazan-ı Şerifin orucu, nefsin tehzib-i ahlâkına ve serkeşane muamelelerinden vazgeçmesi cihetine baktığı noktadaki çok hikmetlerinden birisi şudur ki: Nefs-i insaniye gafletle kendini unutuyor. Mahiyetindeki hadsiz aczi, nihayetsiz fakrı, gayet derecedeki kusurunu göremez ve görmek istemez.

Hem ne kadar zaîf ve zevale maruz ve musibetlere hedef bulunduğunu ve çabuk bozulur dağılır et ve kemikten ibaret olduğunu düşünmez.

Âdeta polattan bir vücudu var gibi, lâyemûtane kendini ebedî tahayyül eder gibi dünyaya saldırır. Şedid bir hırs ve tama' ile ve şiddetli alâka ve muhabbet ile dünyaya atılır. Her lezzetli ve menfaatli

şeylere bağlanır. Hem kendini kemal-i şefkatle terbiye eden Hâlıkını unuttur. Hem netice-i hayatını ve hayat-ı uhreviyesini düşünmez; ahlâk-ı seyyie içinde yuvarlanır.

İşte **Ramazan-ı Şerifteki oruç**; en gafillere ve mütemerridlere, za'fını ve aczini ve fakrını ihsas ediyor. Açlık vasıtasıyla midesini düşünüyor. Midesindeki ihtiyacını anlar. Zaîf vücudu, ne derece çürük olduğunu hatırlıyor. Ne derece merhamete ve şefkate muhtaç olduğunu derk eder. Nefsin firavunluğunu bırakıp, kemal-i acz ve fakr ile dergâh-ı İlahiyeye ilticaa bir arzu hisseder ve bir şük-ü manevî eliyle rahmet kapısını çalmağa hazırlanır. Eğer gaflet kalbini bozmamış ise...

Altıncı Nükte: Ramazan-ı Şerifin sıyamı, Kur'an-ı Hakîm'in nüzulüne baktığı cihetle ve Ramazan-ı Şerif, Kur'an-ı Hakîm'in en mühim zaman-ı nüzulü olduğu cihetindeki çok hikmetlerinden birisi şudur ki: Kur'an-ı Hakîm, madem Şehr-i Ramazan'da nüzul etmiş; o Kur'anın zaman-ı nüzulünü istihzar ile o semavî hitabı hüsn-ü istikbal etmek için Ramazan-ı Şerifte nefsin hacat-ı süfliyesinden ve malayaniyat hâlattan tecerrüd ve ekl ü şürbün terkiyle melekîyet vaziyetine benzemek ve bir surette o Kur'anı yeni nâzil oluyor gibi okumak ve dinlemek ve ondaki hitabat-ı İlahiyeyi güya geldiği ân-ı nüzulünde dinlemek ve o hitabı Resul-i Ekrem (A.S.M.)dan işitiyor gibi dinlemek, belki Hazret-i Cebrail'den, belki Mütekellim-i Ezelî'den dinliyor gibi bir kudî haletle mazhar olur. Ve kendisi tercümanlık edip başkasına dinlettirmek ve Kur'anın hikmet-i nüzulünü bir derece göstermektir.

Evet, **Ramazan-ı Şerifte güya âlem-i İslâm bir meşhid hükmüne geçiyor**; öyle bir meşhid ki, milyonlarla hâfızlar, o meşhid-i ekberin kûşelerinde o Kur'anı, o hitab-ı semavîyi Arzlılara işittiriyorlar.

Her Ramazan **شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ** âyetini, nuranî parlak bir tarzda gösteriyor. Ramazan, Kur'an ayı olduğunu isbat ediyor. O cemaat-ı uzmanın sair efradları, bazıları huşu' ile o hâfızları dinlerler. Diğerleri, kendi kendine okurlar. Şöyle bir vaziyetteki bir meşhid-i mukaddeste, nefis-i süflînin hevesatına tabi olup, yemek içmek ile o vaziyet-i nuranîden çıkmak ne kadar çirkin ise ve o meşhiddeki cemaatın manevî nefretine ne kadar hedef ise; öyle de Ramazan-ı Şerifte ehl-i sıyama muhalefet edenler de, o derece umum o âlem-i İslâmın manevî nefretine ve tahkirine hedeftir.

Yedinci Nükte: Ramazanın sıyamı, dünyada âhîret için ziraat ve ticaret etmeğe gelen nev'-i insanın kazancına baktığı cihetteki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: **Ramazan-ı Şerifte sevab-ı a'mal, bire bindir.** Kur'an-ı Hakîm'in nass-ı hadîs ile herbir harfinin on sevabı var; on hasene sayılır, on meyve-i Cennet getirir. Ramazan-ı Şerifte herbir harfin, on değil bin ve Âyet-ül Kürsî gibi âyetlerin herbir harfi binler ve Ramazan-ı Şerifin Cum'alarında daha ziyadedir. Ve Leyle-i Kadir'de otuzbin hasene sayılır.

Evet, herbir harfi otuzbin bâki meyveler veren Kur'an-ı Hakîm, öyle bir nuranî şecere-i tûbâ hükmüne geçiyor ki; milyonlarla o bâki meyveleri, Ramazan-ı Şerif'te mü'minlere kazandırır. İşte gel, bu

kudsî, ebedî, kârlı ticarete bak, seyret ve düşün ki: Bu hurufatın kıymetini takdir etmeyenler ne derece hadsiz bir hasarete olduğunu anla!

İşte **Ramazan-ı Şerif** âdeta bir âhîret ticareti için gayet kârlı bir meşher, bir pazardır. Ve uhrevî hasılât için, gayet münbit bir zemindir. Ve neşvünema-i a'mal için, bahardaki mâh-i Nisandır. Saltanat-ı rububiyet-i İlahiyyeye karşı ubudiyet-i beşeriyenin resm-i geçit yapmasına en parlak, kudsî bir bayram hükmündedir. Ve öyle olduğundan, yemek-içmek gibi nefsin gafletle hayvanî hacatına ve malayani ve hevaperestane müştehiyata girmemek için oruçla mükellef olmuş. Güya muvakkaten hayvaniyetten çıkıp melekîyet vaziyetine veyahut âhîret ticaretine girdiği için, dünyevî hacatını muvakkaten bırakmakla, uhrevî bir adam ve tecessüden tezahür etmiş bir ruh vaziyetine girerek; savmı ile, Samediyete bir nevi âyinedarlık etmektir.

Evet, **Ramazan-ı Şerif**; bu fâni dünyada, fâni ömür içinde ve kısa bir hayatta bâki bir ömür ve uzun bir hayat-ı bâkiyeyi tazammun eder, kazandırır.

Evet, **birtek Ramazan, seksen sene bir ömür semeratını kazandırabilir**. Leyle-i Kadir ise, nass-ı Kur'an ile bin aydan daha hayırlı olduğu bu sırra bir hüccet-i katiadır.

Evet, nasıllı bir padişah, müddet-i saltanatında belki her senede, ya cülûs-u hümayûn namıyla veyahut başka bir şaşaalı cilve-i saltanatına mazhar bazı günleri bayram yapar. Raiyetini, o günde umumî kanunlar dairesinde değil; belki hususî ih sanatına ve perdesiz huzuruna ve has iltifatına ve fevkalâde icraatına ve doğrudan doğruya lâıyk ve sadık

milletini, has teveccühüne mazhar eder. Öyle de: Ezel ve Ebed Sultanı olan onsekiz bin âlemin Padişah-ı Zülcelal'i; o on sekiz bin âleme bakan, teveccüh eden ferman-ı âlîşanı olan Kur'an-ı Hakîm'i Ramazan-ı Şerifte inzal eylemiş. Elbette o Ramazan, mahsus bir bayram-ı İlahî ve bir meşher-i Rabbanî ve bir meclis-i ruhanî hükmüne geçmek, mukteza-yı hikmettir. Madem Ramazan o bayramdır; elbette bir derece, süflî ve hayvanî meşagılden insanları çekmek için oruca emredilecek.

Ve o **orucun ekmeli ise**: Mide gibi bütün duyguları; gözü, kulağı, kalbi, hayali, fikri gibi cihazat-ı insaniyeye dahi bir nevi oruç tutturmaştır. Yani: Muharremattan, malayaniyattan çekmek ve her birisine mahsus ubudiyete sevkettir. Meselâ: Dilini yalandan, gıybetten ve galiz tabirlerden ayırmakla ona oruç tutturmak. Ve o lisani, tilavet-i Kur'an ve zikir ve tesbih ve salavat ve istiğfar gibi şeylerle meşgul etmek... Meselâ: Gözünü nâmahreme bakmaktan ve kulağını fena şeyleri işitmekten men'edip, gözünü ibrete ve kulağını hak söz ve Kur'an dinlemeğe sarfetmek gibi sair cihazata da bir nevi oruç tutturmaştır. Zâten **mide en büyük bir fabrika olduğu için, oruç ile ona ta'til-i eşgal ettirilse, başka küçük tezgâhlar kolayca ona ittiba ettirilebilir.**

Sekizinci Nükte: Ramazan-ı Şerif, insanın hayat-ı şahsiyesine baktığı cihetindeki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki:

İnsana en mühim bir ilâç nev'inden maddî ve manevî bir perhizdir ve tıbben bir hımyedir ki: **İnsanın nefsi**, yemek içmek hususunda keyfemayeşa

hareket ettikçe, hem şahsın maddî hayatına tıbben zarar verdiği gibi; hem helâl-haram demeyip rast gelen şeye saldırmak, âdeta manevî hayatını da zehirler. Daha kalbe ve ruha itaat etmek, o nefse güç gelir. Serkeşane dizginini eline alır. Daha insan ona binemez, o insana biner. Ramazan-ı Şerifte oruç vasıtasıyla bir nevi perhize alışır; riyazete çalışır ve emir dinlemeyi öğrenir. Bîçare zaîf mideye de, hazımdan evvel yemek yemek üzerine doldurmak ile hastalıkları celbetmez. Ve emir vasıtasıyla helâli terkettiği cihetle, haramdan çekinmek için akıl ve şeriattan gelen emri dinlemeğe kabiliyet peyda eder. Hayat-ı maneviyeyi bozmamağa çalışır.

Hem insanın ekseriyet-i mutlakası açlığa çok defa mübtela olur. Sabır ve tahammül için bir idman veren açlık, riyazete muhtaçtır. Ramazan-ı Şerifteki oruç on beş saat, sahorsuz ise yirmi dört saat devam eden bir müddet-i açlığa sabır ve tahammül ve bir riyazettir ve bir idmandır. Demek, **beşerin musibetini ikileştiren sabırsızlığın ve tahammülsüzlüğün bir ilâcı da oruçtur.**

Hem o mide fabrikasının çok hademeleri var. Hem onunla alâkadar çok cihazat-ı insaniye var. Nefis, eğer muvakkat bir ayın gündüz zamanında ta'til-i eşgal etmezse; o fabrikanın hademelerinin ve o cihazatın hususî ibadetlerini onlara unutturur, kendiyile meşgul eder, tahakkümü altında bırakır. O sair cihazat-ı insaniyeyi de, o manevî fabrika çarklarının gürültüsü ve dumanlarıyla müşevveş eder. Nazar-ı dikkatlerini daima kendine celbeder. Ulvî vazifelerini muvakkaten unutturur. Ondandır ki; eskiden beri çok ehl-i velayet, tekemmül için riyazete,

az yemek ve içmeğe kendilerini alıştırmışlar. Fakat Ramazan-ı Şerif orucuyla o fabrikanın hademeleri anlarlar ki; sırf o fabrika için yaratılmamışlar. Ve sair cihazat, o fabrikanın süflî eğlencelerine bedel, Ramazan-ı Şerifte melekî ve ruhanî eğlencelerde telezüz ederler, nazarlarını onlara dikerler.

Onun içindir ki; **Ramazan-ı Şerifte mü'minler**, derecatına göre ayrı ayrı nurlara, feyizlere, manevî sürurlara mazhar oluyolar. Kalb ve ruh, akıl, sır gibi letaifin o mübarek ayda oruç vasıtasıyla çok terakkiyat ve tefeyyüzleri vardır. Midenin ağlamasına rağmen, onlar masumane gülüyorlar.

Dokuzuncu Nükte: Ramazan-ı Şerifin orucu, doğrudan doğruya nefsin mevhum rububiyetini kırmak ve aczini göstermekle ubudiyetini bildirmek cihetindeki hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki:

Nefis, Rabbisini tanımak istemiyor, firavunane kendi rububiyet istiyor. Ne kadar azablar çeğtirse, o damar onda kalır. Fakat açlıkla o damarı kırılır. İşte Ramazan-ı Şerifteki oruç doğrudan doğruya nefsin firavunluk cephesine darbe vurur, kırar. Aczini, za'fını, fakrını gösterir. Abd olduğunu bildirir.

Hadîsin rivayetlerinde vardır ki:

Cenab-ı Hak nefse demiş ki: "Ben neyim, sen nesin?"

Nefis, demiş: "Ben benim, sen sensin!"

Azab vermiş, Cehennem'e atmış, yine sormuş.

Yine demiş: "Ene ene, ente ente."

Hangi nevi azabı vermiş, enaniyetten vazgeçmemiş. Sonra açlık ile azab vermiş, yani aç bırakmış.

Yine sormuş: "Men ene vema ente?"

Nefis demiş: أَنْتَ رَبِّي الرَّحِيمُ وَأَنَا عَبْدُكَ الْعَاجِزُ Yani:
"Sen benim Rabb-i Rahîmimsin, ben senin âciz bir abdinim."

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً
تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَ لِحَقِّهِ آدَاءً بَعْدَ ثَوَابِ قِرَاءَةِ
حُرُوفِ الْقُرْآنِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَعَلَى إِلَهٍ وَ
صَحْبِهِ وَسَلَّمَ

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ
عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ آمِينَ

Mektubat (398)

***

Risale-i Nur şakirdlerinin bir şahs-ı manevîsi var, şübhesiz o **şahs-ı manevî bu zamanın bir âlimidir.** **Lem'alar (167)**

* * *

Çalış ki, herbir neferin, istinad noktaları olan dairelerinden manen istifade ettiği kuvvetli kuvve-i maneviye ile bir şahs-ı manevî ve bir cem'iyet hükmüne geçsin! **Kastamonu Lahikası (55)**

* * *

Cemaatın ruhu olan **şahs-ı manevî** eğer müstakim olsa, ziyade parlak ve kâmil olur. **Mesnevi Nuriye (102)**

* * *

Ramazan-ı Şerifte ise, ehl-i iman birden muntazam bir ordu hükmüne geçer. **Mektubat (399)**

* * *

Ramazan-ı Şerif âdeta bir âhret ticareti için gayet kârlı bir meşher, bir pazardır. Ve uhrevî hasilât için, gayet münbit bir zemindir. Ve neşvünema-i a'mal için, bahardaki mâh-i Nisandır. **Mektubat (402)**

* * *

Ramazan-ı Şerifteki oruç, hakikî ve hâlis, azametli ve umumî bir şükrün anahtarıdır. **Mektubat (399)**

* * *

Padişahattan tâ en fukaraya kadar herkes, **Ramazan-ı Şerifte** o nimetlerin kıymetlerini anlamakla bir şükr-ü manevîye mazhar olur. **Mektubat (399)**

* * *

Ramazan-ı Şerifin orucu, nefsin tehzib-i ahlâkına ve serkeşane muamelelerinden vazgeçmesi cihetine baktığı..

Mektubat (400)

* * *

Ramazan-ı Şerifteki oruç; en gafillere ve mütemerridlere, za'fını ve aczini ve fakrını ihsas ediyor.

Mektubat (401)

* * *

Ramazan-ı Şerifte nefsin hacat-ı süfliyesinden ve malayaniyat hâlattan tecerrüd ve ekl ü şürbün terkiyle melekîyet vaziyetine benzemek

Mektubat (401)

* * *

Kur'an ayı ....

Mektubat (401)

* * *

Ramazan-ı Şerifte güya âlem-i İslâm bir mescid hükmüne geçiyor.

Mektubat (401)

* * *

Ramazan-ı Şerifte bid'aların ref'ine Ehl-i Sünnet ve Cemaatin ekseriyetle hâlis duası bir şart ve bir sebab-i mühim idi. **Maalesef câmilere Ramazan-ı Şerifte bid'alar girdiğinden, duaların kabulüne sed çekip ferec gelmedi.** Nasilki sâbık hadîsin sırrıyla: Sadaka, belayı ref' eder. Ekseriyetin hâlis duası dahi, ferec-i umumîyi cezbeder. Kuvve-i cazibe vücuda gelmediğinden, fütuhât da verilmedi.

Lem'alar (104)

* * *

Ramazan-ı Şerifte Sevab-ı A'mal, bire bindir. Kur'an-ı Hakîm'in nass-ı hadîs ile herbir harfinin on sevabı var; on hasene sayılır, on meyve-i Cennet getirir. Ramazan-ı Şerifte herbir harfin, on değil bin ve Âyet-ül Kürsî gibi âyetlerin herbir harfi binler ve Ramazan-ı Şerifin Cum'alarında daha ziyadedir. Ve Leyle-i Kadir'de otuzbin hasene sayılır. Evet, herbir

harfi otuzbin bâki meyveler veren Kur'an-ı Hakîm, öyle bir nuranî şecere-i tûbâ hükmüne geçiyor ki; milyonlarla o bâki meyveleri, Ramazan-ı Şerifte mü'minlere kazandırır. **Mektubat (401)**

* * *

Her hasenenin sevabı başka vakitte on ise,

- **Receb-i Şerifte** yüzden geçer,
- **Şaban-ı Muazzamda** üçyüzden ziyade
- ve **Ramazan-ı Mübarekte** bine çıkar
- ve **cuma gecelerinde** binlere
- ve **Leyle-i Kadir'de** otuz bine çıkar.

Bu pekçok uhrevî faideleri kazandıran ticaret-i uhreviyenin bir kudsî pazarı ve ehl-i hakikat ve ibadet için mümtaz bir meşheri ve üç ayda seksen sene bir ömrü ehl-i imana temin eden şuhur-u selâseyi böyle bire on kâr veren Medrese-i Yusufiye'de geçirmek, elbette büyük bir kârdır. Ne kadar zahmet çekilse ayn-ı rahmettir. **Şualar (494)**

* * *

Selâmetli olan iman ve istikamet yolunu takib edip, boş vaktimizi sıkıntılı hülyalar yerinde Kur'andan bildiğimiz sureleri okumak ve manalarını bildiren arkadaşlardan öğrenmek ve kazaya kalmış farz namazlarımızı kaza etmek ve birbirinin güzel huylarından istifade edip bu hapishaneyi güzel seciyeli fidanlar yetiştiren bir mübarek bahçeye çevirmek.. **Şualar (201)**

* * *

Muvakkaten hayvaniyetten çıkıp melekiyet vaziyetine veyahut âhîret ticaretine girdiği için, dünyevî hacatını muvakkaten bırakmakla, uhrevî bir adam ve tecessüden tezahür etmiş bir ruh vaziyetine

girerek; **savımı ile, Samediyete bir nevi âyinedarlık** etmektedir. **Mektubat (402)**

* * *

Ramazan-ı Şerif, bu fâni dünyada, fâni ömür içinde ve kısa bir hayatta bâki bir ömür ve uzun bir hayat-ı bâkiyeyi tazammun eder, kazandırır.

Mektubat (402)

* * *

Evet, **birtek Ramazan**, seksen sene bir ömür semeratını kazandırabilir. Leyle-i Kadir ise, nass-ı Kur'an ile bin aydan daha hayırlı .. **Mektubat (402)**

* * *

Ramazan-ı şerifte hayrı birden bine çıkan evradlarımızla meşgul olup ilmî derslerimizle bu cüz'î, geçici sıkıntılara ehemmiyet vermemeğe çalışmak büyük bir bahtiyarlıktır. **Şualar (509)**

* * *

Kardeşliğimiz hatırı için, şaban ve ramazan hürmetine birbirine küsmemek ve kardeş olup barışmak lâzım ve elzemdir. **Şualar (501)**

* * *

Kur'an-ı Hakîm'i Ramazan-ı Şerifte inzal eylemiş. Elbette o Ramazan, mahsus bir bayram-ı İlahî ve bir meşher-i Rabbanî ve bir meclis-i ruhanî hükmüne geçmek, mukteza-yı hikmettir. Madem Ramazan o bayramdır; elbette bir derece, süflî ve hayvanî meşagilden insanları çekmek için oruca emredilecek. **Mektubat (402)**

* * *

Risale-i Nur dairesinde, ihtiyarımız olmadan takarrur ve tahakkuk eden şirket-i maneviye-i uhreviye cihetiyle herbir hakikî sadık şakird; binler dillerle,

kalblerle dua etmek, istiğfar etmek, ibadet etmek ve bazı melaike gibi kırk bin lisan ile tesbih etmektir.

Ve Ramazan-ı Şerifteki hakikat-ı Leyle-i Kadir gibi kudsi, ulvi hakikatları, yüzbin el ile aramaktır.

İşte bu gibi netice içindir ki; Risale-i Nur şakirdleri,

- hizmet-i nuriyeyi velayet makamına tercih eder;
- **keşf ü keramati aramaz..**
- ve âhîret meyvelerini dünyada koparmaya çalışmaz..
- vazife-i İlahiye olan muvaffakiyet ve halka kabul ettirmek ve revaç vermek ve galebe ettirmek ve müstehak oldukları şân ü şeref ve ezvak ve inayetlere mazhar etmek
- gibi kendi vazifelerinin haricinde bulunan şeylere karışmazlar..
- ve harekâtını onlara bina etmezler.
- Hâlisen, muhlisen çalışırlar,
- **"Vazifemiz hizmettir. O yeter."** derler.

Said Nursî

Tarihçe-i Hayat (315)

* * *

Seksen küsur sene kıymetinde bulunan ve Ramazan-ı Şerifin mecmuunda gizlenen Leyle-i Kadri kazanmak için, Risale-i Nur şakirdlerinin şirket-i maneviye-i uhreviyeleri muktezasınca, herbiri

mütekellim-i maalgayr sîgasınca **أَجْرَنَا إِزْحَمْنَا إِغْفِرْنَا**

gibi tabiratta biz dedikleri vakit, Risale-i Nur'un sadık şakirdlerini niyet etmek gerektir. Tâ herbir şakird, umumun namına münacat edip çalışsın. Bu bîçare, az çalışabilen ve haddinden çok fazla hizmet ondan beklenen bu kardeşinize, o hüsn-ü zanları yanlış

çıkarmamak için, geçmiş Ramazan gibi yardımınızı rica ediyorum.

Said Nursî

Tarihçe-i Hayat (316)

* * *

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Seksen sene ibadetli bir ömrü bahtiyarlara kazandıran **Ramazan-ı** mübarekte inşaallah Nur'un şirket-i manevîsi o kazanca mazhar olacak. Bayrama kadar elden geldiği kadar Nurcular ihlas ile birbirinin dualarına manevî âmîn demeli ki, birisi o sekseni kazansa herbiri derecesine göre hissedar olur. En zâif ve en ağır yükü bulunan bu hasta kardeşinize elbette manevî yardım edersiniz.

Tarihçe-i Hayat (514)

* * *

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hem sizin, hem bu memleketin, hem âlem-i İslâm'ın mühim bayramlarının mukaddemesi ve bu memlekette şair-i İslâmiyenin parlamasının bir müjdecisi olan Ezan-ı Muhammedî'nin kemal-i ferahla onbinler minarelerde okunmasını tebrik ediyoruz.

Ve seksen küsur sene bir ibadet ömrünü kazandıran **Ramazan-ı Şerifteki** ibadet ve dualarınızın makbuliyetine âmîn diyerek rahmet-i İlahiyeden **herbir gece-i Ramazan bir Leyle-i Kadir hükmünde** sizlere sevab kazandırmasını niyaz ediyoruz. Bu **Ramazan'da** şiddetli za'fiyet ve hastalığımдан tam çalışamadığımdan, sizlerden manevî yardım rica ediyorum.

Said Nursî

Tarihçe-i Hayat (616)

* * *

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Mübarek Ramazan-ı Şerifinizi bütün ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak bu ramazan-ı şerifin Leyle-i Kadrini umumunuza bin aydan hayırlı eylesin, âmîn. Ve seksen sene bir ömr-ü makbul hükmünde hakkınızda kabul eylesin, âmîn.

Said Nursî**Tarihçe-i Hayat (602)**

* * *

Hem şimdi birisi hem Ramazan-ı Şerif'e, hem şear-i İslâmiyeye, hem bu dindar millete büyük bir cinayeti yaptığı vakit, muhaliflerinin onun o vaziyeti hoşlarına gittiği görüldü. Halbuki **küfre rıza küfür** olduğu gibi; **dalalete, fıska, zulme rıza da fısktır, zulümdür, dalalettir.**

Bu acib halin sırrını gördüm ki; kendilerini millet nazarında ettikleri cinayetlerinden mazur göstermek damarıyla muhaliflerini kendilerinden daha dinsiz, daha câni görmek ve göstermek istiyorlar.

İşte bu çeşit dehşetli haksızlıkların neticeleri pek tehlikeli olduğu gibi, içtimaî ahlâkı da zîr ü zeber edip bu vatan ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiyeye büyük bir sû'-i kasd hükmündedir.

Tarihçe-i Hayat (622)

* * *

Kıymetli Üstadım! Bayramda ziyaret ve arz-ı ta'zim makamına kaim olmak üzere, bütün arkadaşlarımızla beraber hem **Ramazan-ı Şerifi**, hem Leyle-i Kadr'i, hem mübarek İd-i Said-i Fitr'ı, Risalet-ün Nur'un umum talebe ve şakirdleri ve Kur'anın kıymetli hizmetçileri makamında ve hükmünde kıymetli Üstadımızı tebrik ederek, Cenab-ı Hak'tan daha çok kardeş ve arkadaşlarımız ile birlikte ve siz Üstadımız başımızda

olarak Ramazan-ı Şerif'in emsal-i kesîresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve tazarru' eyleriz ve mübarek iki ellerinizden öperek dua-i hayriyenizi ve kudsî irşadlarınızı istirham eyleriz kıymetli Üstadımız.

Barla Lahikası (369)

* * *

Şehr-i Ramazan, Leyle-i Kadr'i ihata ettiği için, kendisi de ömür içinde bir leyle-i kadirdir ki, muvaffak olanın ömrüne bin ömür katar. Dakikası bir gündür. Saati iki ay, günü birkaç sene hükmünde bir ömr-ü bâkidir.

Barla Lahikası (282)

* * *

Ramazan-ı Şerifin içinde böyle hilaf-ı kanun en çirkin bir şey ile ruhunu meşgul etmemek ve dünyayı hatırına getirmemek için has dostlarıyla dahi görüşmeyen

Tarihçe-i Hayat (666)

* * *

Bu Ramazan-ı Şerifte acz u za'fı ve fakr u ihtiyacı tam hissedip, Cenab-ı Hakk'a iltica etmek, bir surette intibah ve heyecan ve şuur ve şiddet verdi.

Barla Lahikası (284)

* * *

Ramazan'ın herbir günü bir Leyle-i Kadir hükmüne geçeceğini rahmet-i İlahiyeden ümid ederiz.

Şimdiden biz tedbir ettik ki: İki Kur'an'ı, Risale-i Nur'un buradaki has talebeleri **Ramazan-ı Şerifte**, herbiri her günde bir cüz'ünü sizin ile beraber okumak ile, Ramazan'ın her gününde bir hatme-i Kur'aniye olarak, manevî ve çok geniş bir mecliste, Isparta ve Kastamonu'yu ihata eden bir dairede halka tutan Risale-i Nur talebelerinin ve o dairenin merkezinde

sizler bulunmak cihetiyle Risale-i Nur şakirdlerinin etrafınızda olarak; Nakşî'de hatme-i hacegân tarzında, fakat çok büyük bir mikyasta Risale-i Nur'un bütün şakirdleri manen hazır ve o dairede bulunuyor niyetiyle, tasavvuru ile okunmak, o kudsî hatmeyi yapmak, Cenab-ı Hakk'ın rahmetinden tevfiik niyaz ederiz.

Kastamonu Lahikası (92)

* * *

Geçen Ramazan-ı Şerifte, Ehl-i Sünnet'in selâmet ve necatı için edilen pek çok duaların şimdilik aşikâre kabulleri görünmemesine hususî iki sebep ihtar edildi:

Birincisi: Bu asrın acib bir hâssasıdır. (**Haşiye**) Bu asırdaki ehl-i İslâm'ın fevkalâde safderunluğu ve dehşetli cânileri de âlicenabane afvetmesi; ve bir tek haseneyi ve binler seyyiatı işleyen ve binler manevî ve maddî hukuk-u ibadî mahveden adamdan bir tek haseneyi görse, ona bir nevi tarafdâr çıkmasıdır.

Bu suretle ekall-i kalil olan ehl-i dalalet ve tuğyan; safdil tarafdâr ile ekseriyet teşkil ederek, ekseriyetin hatasına terettüb eden musibet-i âmmenin devamına ve idamesine belki teşdidine kader-i İlahiyeye fetva verirler; biz buna müstehakız derler.

Evet, elması bildiği (âhîret ve iman gibi) halde, yalnız zaruret-i kat'iyye suretinde şîşeyi (dünya ve mal gibi) ona tercih etmek ruhsat-ı şer'îye var. Yoksa küçük bir ihtiyaçla veya heves ile veya tama' ve hafif bir korku ile

---

(**Haşiye**): Yani elması elmas bildiği halde, camı ona tercih eder.

tercih edilse; eblehane bir cehalet ve hasarettir, tokada müstehak eder.

Hem âlicenabane afvetmek ise, yalnız kendine karşı cinayetini afvedebilir. Kendi hakkından vazgeçse hakkı var; yoksa başkalarının hukukunu çiğneyen cânilere afuvkârane bakmağa hakkı yoktur, zulme şerik olur.

Kastamonu Lahikası (25)

* * *

Kırkbin diller ile, yani kardeşlerin adedince manevî dilleri ile ettikleri ve edecekleri dualar, rahmet-i İlahiye nezdinde makbul olmasını o lisanlar adedince, Cenab-ı Erhamürrâhimîn'den niyaz ediyoruz. Bu mahiyetteki Ramazanınızı tebrik ediyoruz.

Kastamonu Lahikası (95)

* * *

Aziz, Sıddık, Mübarek, Kahraman Kardeşlerim!

Evvelâ: Bu mübarek Ramazan'da iştirak-i a'mal düstur-u esasiyle, her bir has kardeşimizin kırk bin dili bulunan bir melaike hükmünde,

Kastamonu Lahikası (94)

* * *

Aziz, sıddık, mübarek kardeşlerim ve hizmet-i Kur'aniyede çalışan ve kuvvetli arkadaşlarım ve tarîk-ı hakta ve berzah seyahatında ve âhîret yolunda nuranî yoldaşlarım!

Sizin bayramınızı, Leyle-i Kadr'inizi, Ramazan-ı Şerif'te makbul dualarınızı bütün ruh u canımla tebrik ve tes'id ediyorum. Cenab-ı Hak bu bayramın sürurunu, hakikî ve geniş ve umumî sürura mukaddeme ve vesile eylesin, âmîn.

Kastamonu Lahikası (100)

* * *

Ramazanın hürmetini kıran bedbahtlara gelen o musibet, masumları da incitir.

Kastamonu Lahikası (194)

* * *

Sizin mübarek Ramazan-ı Şerifinizi tebrik ediyoruz. Cenab-ı Erhamürrâhimîn bu Ramazan-ı Mübareke'nin hürmetine Rahmeten-lil-Âlemîn olan Resul-i Ekrem (A.S.M.)'ın ümmetine rahmetiyle imdad eylesin! Âmîn. Âsâr-ı gazab-ı İlahî olan âfât ve dalaletlerden muhafaza eylesin! Âmîn. Ve Risale-i Nur şakirdlerini neşr-i envâr-ı Kur'aniyede muvaffak eylesin! Âmîn.

Kastamonu Lahikası (155)

* * *

Mübarek Ramazan'ın Leyle-i Kadir sırrıyla, seksenüç sene bir ömr-ü manevî kazandırması sırr-ı hikmetiyle ve Risale-i Nur'un şakirdlerindeki sırr-ı ihlasla tesanüd ve iştirak-i a'mal-i uhrevî düsturuyla herbir sadık şakird, o fevkalâde manevî kazancı elde edeceğine gayet kuvvetli bir delili budur ki: Bu daire içinde kırkbin, belki yüzbin hâlis, hakikî mü'minlerin içinde hakikat-ı Leyle-i Kadr'i elde edecek bir-iki, on-yirmi değil, belki yüzlerin elde etmesi ihtimali kavîdir.

Sırr-ı ihlasla ve iştirak-i a'mal-i uhrevî düsturunun sırrıyla biz ve siz bu hakikata müteveccihen, bu **Ramazan-ı Şerif'te** herbirimiz umumun hesabına ve umum arkadaşları içinde kendini farzedip, nun-u mütekellim-i maalgayr, yani daima **أَجْرُنَا إِزْحَمْنَا وَاعْفِرْ لَنَا وَوَقِّفْنَا وَاهْدِنَا وَاجْعَلْ لَيْلَةَ**

الْقَدْرِ فِي هَذَا الرَّمْضَانَ خَيْرًا فِي حَقِّنَا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ gibi kelimelerde **نَا** içinde umum kardeşlerini niyet

etmektir. Ve bilhâssa en zaîf olan bu kardeşinizi, ağır vazifesinde o hususî niyetle yardım etmektir.

Kastamonu Lahikası (181)

* * *

Bu mübarek Ramazan-ı Şerif'teki dualar, ihlas bulunmak şartıyla inşâallah makbuldür.

Kastamonu Lahikası (265)

* * *

Aziz, Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Hadîs-i şerifin sırrıyla **Ramazan-ı Şerif**'in nisf-ı âhirinde, hususan aşr-ı âhirde, hususan tek gecelerde, hususan yirmi yedisinde; seksen küsur sene bir ibadet ömrünü kazandırabilen Leyle-i Kadr'in ihyasına ve herbiriniz umum Nur talebeleriyle beraber, hususan bu bîçare çok kusurlu, hasta, zaîf kardeşinizi hissedar etmenizi ve herbirinizin dualarınızın binler manevî âmînlerin teyidiyle dergâh-ı İlahîde kabul olmasını rahmet-i İlahiyeden niyaz ediyoruz.

Emirdağ Lahikası-2 (21)

* * *

Cenab-ı Hakk'a onların hurufatı adedince ve şehri **Ramazan**'ın dakikalarının âşireleri sayısınca hamd ü sena ediyoruz. Elhamdülillahi alâküllihal.

Kastamonu Lahikası (267)

* * *

Ve sefahetlere karşı şair-i İslâmiyeyi muhafaza etmekle mükelleftir.

Emirdağ Lahikası-1 (175)

* * *

Bu **Ramazan-ı Şerif**'te, Kur'anı zevk ve şevk ile okumak çok ihtiyacım vardı

Emirdağ Lahikası-1 (249)

* * *

Ramazan-ı Şerifte ehl-i sıyama muhalefet edenler de, o derece umum o âlem-i İslâmın manevî nefretine ve tahkirine hedeftir.
Mektubat (401)

* * *

Ramazan-ı Şerifteki ibadet ve dualarınızın makbuliyetine âmîn diyerek rahmet-i İlahiyeden herbir gece-i **Ramazan** bir Leyle-i Kadir hükmünde sizlere sevab kazandırmasını niyaz ediyoruz.

Emirdağ Lahikası-2 (20)

* * *

Ramazan-ı Şerifteki Sıvım, İslâmiyetin erkân-ı hamsesinin birincilerindendir. Hem şair-i İslâmiyenin a'zamlarındandır. İşte Ramazan-ı Şerifteki orucun çok hikmetleri; hem Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine, hem insanın hayat-ı içtimaiyesine, hem hayat-ı şahsiyesine, hem nefsin terbiyesine, hem niam-ı İlahiyenin şükrüne bakar hikmetleri var.

Mektubat (398)

* * *

Ramazan-ı Şerifteki oruç, hakikî ve hâlis, azametli ve umumî bir şükrün anahtarıdır.

Mektubat (399)

* * *

Ramazan-ı Şerifte en zenginden en fakire kadar herkesin nefsi anlar ki: Kendisi mâlik değil, memluktur; hür değil, abddir. Emir olunmazsa en âdi ve en rahat şeyi de yapamaz, elini suya uzatamaz diye mevhum rububiyeti kırılır, ubudiyeti takınır, hakikî vazifesi olan şükre girer.

Mektubat (400)

* * *

İnsanın nefsi, yemek içmek hususunda keyfemayeşa hareket ettikçe, hem şahsın maddî hayatına tıbben zarar verdiği gibi; hem **helâl-haram demeyip** rast gelen şeye saldırmak, âdeta manevî hayatını da zehirler. Daha kalbe ve ruha itaat etmek, o nefse güç gelir. Serkeşane dizginini eline alır. Daha insan ona binemez, o insana biner. **Ramazan-ı Şerifte oruç vasıtasıyla** bir nevi perhize alışır; riyazete çalışır ve emir dinlemeyi öğrenir. Bîçare zaif mideye de, hazımdan evvel yemek yemek üzerine doldurmak ile hastalıkları celbetmez. Ve emir vasıtasıyla helâli terkettiği cihetle, haramdan çekinmek için akıl ve şeriattan gelen emri dinlemeğe kabiliyet peyda eder. Hayat-ı maneviyeyi bozmamağa çalışır. **Mektubat (403)**

* * *

Ramazan-ı Şerif orucuyla o fabrikanın hademeleri anlarlar ki; sırf o fabrika için yaratılmamışlar. Ve sair cihazat, o fabrikanın süflî eğlencelerine bedel, Ramazan-ı Şerifte melekî ve ruhanî eğlencelerde telezzüz ederler, nazarlarını onlara dikerler. Onun içindir ki; Ramazan-ı Şerifte mü'minler, derecatına göre ayrı ayrı nurlara, feyizlere, manevî sürurlara mazhar oluyolar. Kalb ve ruh, akıl, sır gibi letaifin o mübarek ayda oruç vasıtasıyla çok terakkiyat ve tefeyyüzleri vardır. Midenin ağlmasına rağmen, onlar masumane gülüyorlar. **Mektubat (403)**

* * *

Ramazan-ı Şerifteki Oruç doğrudan doğruya nefsin firavunluk cephesine darbe vurur, kırar. Aczini, za'fını, fakrını gösterir. Abd olduğunu bildirir.

Mektubat (404)

* * *

İki Ramazan için bir keffaret kâfidir. Müteaddid vakıalara bir keffaret kifayet eder. Çünkü tedahül vardır. Ve هُوَ الصَّحِيحُ demişler. Hakikat nokta-i nazarında bu mes'elede azimet var, ruhsat var.

Azimet hali, kuvveti müsaid ise, her Ramazan için ayrı bir keffaret var.

Fakat ruhsat ciheti, tedahül sırrına binaen müteaddid Ramazan için bir keffaret farz, ayrı ayrı keffaret müstehab derecesinde kalır. Bu keffarete mana-yı ukubetle mana-yı ibadet ikisi dahi münderic olduğu için, hem kerhen icbar edilmeyecek, hem tedahül eder.

Barla Lahikası (351)

* * *

Hem şu tavuğun yazın çıkardığı küçük bir yavrusu vardı. Ramazan-ı Şerifin başında yumurtaya başladı, tâ kırk gün devam etti. Hem küçük, hem kışta, hem Ramazanda, bu mübarek hâli bir ikram-ı Rabbanî olduğuna, ne benim ve ne de bana hizmet edenlerin şübhemiz kalmadı.

Mektubat (68)

* * *

Beş vakit namaz için yalnız o saati, bizden yine bizim için emretti, hem istedi. Tenbellikle terkettik, gafletle ihmal oldu.

Şöyle de ceza gördük: Beş senede, yirmidört saatte daima talim ve meşakkatle tahrik ve koşturmakla bir nevi namaz kıldırdı.

Hem senede yalnız bir ay oruç için nefsimizden istedi. Nefsimize acıdık, keffareten beş sene cebren oruç tutturdu.

Sözler (715)

* * *

• Ramazan o bayramdır; elbette bir derece, süflî ve hayvanî meşagilden insanları çekmek için oruca emredilecek. (M: 402)

• **Ramazan-ı Şerifin orucu**, nefsin tehzib-i ahlâkına ve serkeşane muamelelerinden vazgeçmesi cihetine baktığı noktasındaki çok hikmetlerinden birisi şudur ki: Nefs-i insaniye gafletle kendini unutuyor. (M: 400)

• **Namaz, Zekat, Orucun Vücubu Ve Katl, Zina Ve Şarabın Haramiyeti** gibi malûm olan ahkâm-ı kat'îye-i İslâmiye mühmel kalıyor. (S: 483)

• Ramazan-ı Şerifteki **orucun** çok hikmetleri; hem Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine, hem insanın hayat-ı içtimaiyesine, hem hayat-ı şahsiyesine, hem nefsin terbiyesine, hem niam-ı İlahiyenin şükrüne bakar hikmetleri var. (M: 398)

• **Orucun ekmeli ise:** Mide gibi bütün duyguları; gözü, kulağı, kalbi, hayali, fikri gibi cihazat-ı insaniyeye dahi bir nevi oruç tutturmaaktır. (M: 402)

• “Evet, Âlem-i İslâm'ın, bu asrın en büyük hasareti olan bu dehşetli İkinci Harb-i Umumi'den kurtulmasının sebebi: Kur'andan gelen iman ve a'mal-i sâliha olduğu gibi; fakirlere gelen acı açlık ve kahtın sebebi dahi, **orucun tatlı açlığını çekmedikleri;** ve zenginlere gelen hasaret ve zayıflığın sebebi de, zekat yerinde ihtikâr etmeleridir. (K: 205)

• **Ramazan-ı Şerif orucuyla** o fabrikanın hademeleri anlarlar ki; sırf o fabrika için yaratılmamışlar. (M: 403)

• Hem senede yalnız **bir ay oruç** için nefsimizden istedi. (S: 715)

• Ramazan-ı Şerif'teki oruç, hakikî ve hâlis, azametli ve umumî bir şükrün anahtarıdır. (M: 399)

• **Oruç**, çok cihetlerle hakikî vazife-i insaniye olan şükrün anahtarı hükmüne geçer. (M: 400)

• **Oruç**, hayat-ı içtimaiye-i insaniyeye baktığı cihetle çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: İnsanlar, maişet cihetinde muhtelif bir surette halkedilmişler. (M: 400)

• **oruç olmazsa**, nefisperest çokzenginler bulunabilir ki, açlık ve fakirlik ne kadar elîm ve onlar şefkate ne kadar muhtaç olduğunu idrak edemez. (M: 400)

• Ramazan-ı Şerifteki **oruç**, nefsin terbiyesine baktığı cihetindeki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: Nefis, kendini hür ve serbest ister ve öyle telakki eder. (M: 400)

• Ramazan-ı Şerifte oruç vasıtasıyla bir nevi perhize alışır; riyazete çalışır ve emir dinlemeyi öğrenir. (M: 403)

• Mide en büyük bir fabrika olduğu için, **oruç** ile ona ta'til-i eşgal ettirilse, başka küçük tezgâhlar kolayca ona ittiba ettirilebilir. (M: 403)

• Dilini yalandan, gıybetten ve galiz tabirlerden ayırmakla ona oruç tutturmak. (M: 402)

• Ramazan-ı Şerifteki oruç doğrudan doğruya nefsin firavunluk cephesine darbe vurur, kırar. (M: 404)

• Kendine müslüman deyip **oruç** tutmayanların, bu hikmetlere karşı, hacalet ve hatalarından ezilmeleri lâzımgelir. (M: 512)

• Demek vâcib olmadığı halde, **nafile nev'inden yedi yaşından hadd-i büluğa kadar büyükler gibi namaz kılıp, oruç tutan çocuklar**, mütedeyyin büyükler gibi büyük mükâfatı görmek için otuzüç yaşında olacaklar diye bir kısım tefsir bu

noktayı izah etmeden umum çocuklara teşmil etmişler. (Em: 66)

• Yemek-içmek gibi nefsin gafletle hayvanî hacatına ve malayani ve hevaperestane müstehiyata girmemek için oruçla mükellef olmuş. (M: 402)

• **Sabırsızlığın ve tahammülsüzlüğün bir ilâcı da oruçtur.** (M: 403)

• Zenginler, fukaranın acınacak acı hallerini ve açlıklarını, oruçtaki açlıkla tam hissedebilirler. (M: 400)

Aziz, Sıddık, Kardeşlerim!

Evvelâ: Sizin Leyle-i Berat'ınızı ve gelecek Ramazanınızı tebrik eder ve bu gelecek Leyle-i Kadr'i hakkınızda ve hakkımızda bin aydan daha hayırlı olmasını ve defter-i a'malimize böyle geçmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyoruz ve böylece, **bayrama kadar**

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَيْلَةَ قَدْرِنَا فِي هَذَا الرَّمْضَانَ قَيْرًا مِنْ أَلْفِ

شَهْرٍ لَنَا وَ لِطَلْبَةِ الرِّسَائِلِ النُّورِ الصَّادِقِينَ

duasını etmeye niyet ettik.

Kastamonu Lahikası (91)

***

• **Dua edileceği vakit**, istiğfar ile manevî temizlenmeli, sonra makbul bir dua olan salavat-ı şerifeyi şefaathı gibi zikretmeli ve âhirde yine salavat getirmeli. Çünkü iki makbul duanın ortasında bir dua makbul olur.

Hem بِظَهْرِ الْعَيْبِ yani "gıyaben ona dua etmek"; hem hadîste ve Kur'anda gelen me'sur dualarla dua etmek. Meselâ:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ لِي وَلِهُ فِي الدِّينِ وَ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا

عَذَابِ النَّارِ gibi câmi' dualarla dua etmek; hem hulûs ve huşu' ve huzur-u kalb ile dua etmek; Hem namazın sonunda, bilhassa sabah namazından sonra;

Hem mevâki'-i mübarekede, hususan mescidlerde;

Hem Cum'ada, hususan saat-ı icabede;

Hem şuhur-u selâsede, hususan leyalı-i meşhurede;

Hem ramazanda, hususan leyle-i kadirde

dua etmek kabule karın olması rahmet-i İlahiyeden kaviyyen me'muldür.

O makbul duanın ya aynen dünyada eseri görünür veyahut dua olunanın âhiretine ve hayat-ı ebediyesi cihetinde makbul olur.

Demek aynı maksad yerine gelmezse, dua kabul olmadı denilmez; belki daha iyi bir surette kabul edilmiş denilir.

Mektubat (279)

* * *

ZEKAT MESELESİNE DAİR MEBHASLAR

Hem İslâmiyet, **vücub-u zekat ve hurmet-i riba** gibi binler şefkatperverane mesail ile fukarayı ve avamı himaye ettiği; * أَفَلَا يَتَفَكَّرُونَ * أَفَلَا يَعْقِلُونَ

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ gibi kelimatıyla akli ve ilmi istişhad ve ikaz ettiği ve ehl-i ilmi himaye ettiği cihetle daima İslâmiyet, fukaraların ve ehl-i ilmin kal'ası ve melce'i olmuştur. ¹

* * *

Namaz **عِمَادُ الدِّينِ** yani dinin direği ve kıvamı olduğu gibi, **zekat da İslâmın kantarası, yani köprüsüdür.** Demek birisi dini, diğeri asayiş muhafaza eden İlahî iki esastırlar. Bunun için birbiriyile bağlanmışlardır. ²

* * *

Nur fabrikasının sahibi, Birinci Şua'nın Dördüncü Âyeti bahsinde, hakikat-ı İslâmiyetin yedi esası parlak bir surette isbat edildiği cümlesine dair soruyor ki: Erkân-ı İslâmiyeyi beş biliyoruz. Hem **vücub-u zekat rüknü, risalelerde ne suretle izah edildiğini soruyor.**

Elcevab: İslâm'ın rükünleri başkadır, hakikat-ı İslâmiyet'in esasları yine başkadır. Hakikat-ı İslâmiyet'in esasları; altı erkân-ı imaniye ile (Haşiye) ve esas-ı ubudiyet ki, İslâmın beş rüknü olan (savm,

---

1 **Mektubat (325)**

2 **İşarat-ül İ'caz (43)**

(Haşiye): "Beraber" kelimesi Şuada noksan olduğu için, şübhe edilmiş.

salât, hacc, zekat, kelime-i şehadet) mecmuunun hülâsasıdır. Risale-i Nur, altı rükn-ü imaniye ile bu esas-ı ubudiyeti isbat edip سَبْعَ الْمَثَانِي cilvesine mazhariyeti muraddır. **Vücub-u zekatın izahından murad ise, zekatın teferruat tafsilâtı değil; belki zekatın, hayat-ı içtimaiyede derece-i lüzumu ve ehemmiyetli kıymeti isbat edilmiş demektir.**

Evet, Risale-i Nur'dan evvel yazdığımız risalelerde, hem de Risale-i Nur'un müteaddid yerlerinde, vücub-u zekatın hayat-ı içtimaiyede ne derece ehemmiyetli olduğu kat'iyen ve vâzihan isbat edilmiş demektir. ³

* * *

ZEKAT İLE SADAKANIN LÂYİK OLDUKLARI MEVKİLERİNİ BULMAK İÇİN BİRKAÇ ŞART VARDIR:

- 1- Sadakayı vermekte israf olmaması.
- 2- Başkasından alıp başkasına vermek suretiyle halkın malından olmayıp kendi malından olması.
- 3- Minnetle in'amın bozulmaması.
- 4- Fakir olmak korkusuyla sadakanın terkedilmemesi.
- 5- Sadakanın yalnız mala ve paraya münhasır olmadığı bilinmesiyle ilim, fikir, kuvvet, amel gibi şeylerde de muhtaç olanlara sadakanın verilmesi.
- 6- Sadakayı alan adam, o sadakayı sefahette değil, hacat-ı zaruriyesinde sarfetmesi lâzımdır.

Kur'an-ı Kerim bu şartları, bu nükteleri insanlara sadaka olarak ihsan ve ihsas etmek için يُزَكُّونَ veya نَنفِقُونَ veyahut يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ gibi îcazlı bir ifadeyi terkedip, وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ gibi itnablı bir cümleyi ihtiyar etmiştir.

1- Teb'izi ifade eden مِنْ israfın reddine.

2- مِمَّا nın takdimi, sadakanın kendi malından olduğuna.

3- رَزَقْنَا minnetin olmamasına. Çünkü **veren Allah'tır, kul ise bir vasıta**dır.

4- Rızkın نَا ya olan isnadı, fakirlikten korkulmamasına.

5- Rızkın âmm ve mutlak olarak zikredilmesi, sadakanın ilim ve fikir gibi şeylere de şamil olmasına.

6- Nafaka maddesi; alanın, sefahete değil, hacat-ı zarurîyesine sarfetmesine işaretlerdir.

Bütün muavenet ve yardım nevilerini hâvi olan zekat hakkında sahih olarak Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm'dan الزَّكَاةُ فَئِطْرَةٌ الْإِسْلَامِ hadîs-i şerifi mervidir. Yani **müslümanların birbirine yardımları, ancak zekat köprüsü üzerinden geçmekle yapılır. Zira yardım vasıtası, zekattır.**

İnsanların heyet-i içtimaiyesinde intizam ve asayîşi temin eden köprü zekattır.

Âlem-i beşerde hayat-ı içtimaiyenin hayatı, muavenetten doğar.

İnsanların terakkiyatına engel olan isyanlardan, ihtilâllerden, ihtilaflardan meydana gelen **felâketlerin tiryakı, ilâcı muavenettir.**

Evet, zekatın vücubu ile ribanın hurmetinde büyük bir hikmet, yüksek bir maslahat, geniş bir rahmet vardır.

Evet, eğer tarihî bir nazarla sahife-i âleme bakacak olursan ve o sahifeyi lekeliendiren beşerin mesavîsine, hatalarına dikkat edersen, heyet-i içtimaiyede görünen ihtilâller, fesadlar ve bütün ahlâk-ı rezilenin iki kelimedenden doğduğunu görürsün.

Birisi: "Ben tok olayım da, başkası açlığından ölürse ölsün bana ne."

İkincisi: "Sen zahmetler içinde boğul ki, ben nimetler ve lezzetler içinde rahat edeyim."

Âlem-i insaniyeti zelzelelere maruz bırakmakla yıkılmağa yaklaştıran birinci kelimeyi sildiren ancak **zekattır.**

Nev'-i beşeri umumî felâketlere sürükleyen ve bolşevikliğe sevkedip terakkiyatı, asayişini mahveden ikinci kelimeyi kökünden kesip atan, **hurmet-i riba**dır.

Arkadaş! Heyet-i içtimaiyenin hayatını koruyan intizamın en büyük şartı, insanların tabakaları arasında boşluk kalmamasıdır. Havas kısmı avamdan, zengin kısmı fukaradan hatt-ı muvasalayı kesecek derecede uzaklaşmamaları lâzımdır.

Bu tabakalar arasında muvasalayı temin eden, zekat ve muavenettir. Halbuki vücub-u zekat ile hurmet-i ribaya müraat

etmediklerinden, tabakalar arası gittikçe gerginleşir, hatt-ı muvasala kesilir, sıla-i rahm kalmaz.

Bu yüzdendir ki, aşağı tabakadan yukarı tabakaya ihtiram, itaat, muhabbet yerine ihtilâl sadâları, hased bağırtıları, kin ve nefret vaveylâları yükselir.

Kezalik, yüksek tabakadan aşağı tabakaya merhamet, ihsan, taltif yerine zulüm ateşleri, tahakkümler, şimşek gibi tahkirler yağıyor. Maalesef **tabaka-i havastaki meziyetler, tevazu ve terahhuma sebep iken, tekebbür ve gurura bâis oluyor. Tabaka-i fukaradaki acz ve fakirlik, ihsan ve merhameti mûcib iken, esaret ve sefaleti intac ediyor.** Eğer bu söylediklerime bir şahid istersen âlem-i medeniyete bak, istediğin kadar şahidler mevcuttur.

Hülâsa: Tabakalar arasında musalahanın temini ve münasebetin tesisi, ancak ve ancak erkân-ı İslâmiyeden olan zekat ve zekatın yavruları olan sadaka ve teberruatın heyet-i içtimaiyece yüksek bir düstur ittihaz edilmesiyle olur.⁴

* * *

EY EHL-İ KEREM VE VİCDAN VE EY EHL-İ SEHAVET VE İHSAN!

İhsanlar zekat namına olmazsa, üç zararı var. Bazan da faidesiz gider. Çünkü Allah namına vermediğin için, manen minnet ediyorsun; bîçare fakiri minnet esareti altında bırakıyorsun. Hem makbul olan duasından mahrum kalıyorsun. Hem hakikaten Cenab-ı Hakk'ın malını ibadına vermek

için bir tevziat memuru olduğun halde, kendini sahib-i mal zannedip bir küfran-ı nimet ediyorsun.

Eğer Zekat Namına Versen; Cenab-ı Hak namına verdiğin için bir sevab kazanıyorsun, bir şükran-ı nimet gösteriyorsun. O muhtaç adam dahi sana tabasbus etmeğe mecbur olmadığı için, izzet-i nefsi kırılmaz ve duası senin hakkında makbul olur.

Evet, **zekat** kadar, belki daha ziyade nafil ve ihsan, yahut sair suretlerde verip riya ve şöhret gibi, minnet ve tezlil gibi zararları kazanmak nerede?

Zekat namına o iyilikleri yapıp, hem farzı eda etmek, hem sevabı, hem ihlası, hem makbul bir duayı kazanmak nerede? ⁵

* * *

Kendi verdiği malından, kırkından ya onundan birini **zekat istedi.** Buhl ile hem zulmettik, haramı karıştırdık, ihtiyarla vermedikti.

O da bizden aldırdı müterakim zekatı, haramdan da kurtardı. Amel, cins-i cezadır. Ceza, cins-i ameldir. Sâlih amel ikiydi:

Biri müsbet ve ihtiyarî, biri menfî ızdırarî. Bütün âlâm, mesaiib, a'mal-i sâlihadır; lâkin menfîdir, ızdırarî. Hadîs teselli verdi. ⁶

* * *

HAYAT-I İHTİLAL; MEVT-İ ZEKAT, HAYAT-I RİBADAN ÇIKMIŞ

---

5 Mektubat (274)

6 Sözlür (715)

**Bilcümle ihtilalat, bütün herc ü fesadat;
hem asıl, hem madeni.. rezail ve seyyiat,
bütün fasid hasletler,**

Muharrik ve menbaı iki kelimedir tek.. yahut iki kelâmdır.

Birincisi şudur ki: "Ben tok olsam, başkalar Acından ölse neme lâzım!"

İkincisi: "Rahatım için zahmet çek; sen çalış, ben yiyeyim. Benden yemek, senden emekler!"

Birinci kelimedede olan semm-i katili, hem kökünü kesecek, şâfi deva olacak tek bir devası vardır.

O da **zekat-ı şer'î ki, bir rükn-ü İslâmdır.** İkinci kelimedede, zakkum-şecer münderic. Onun ırkını kesecek, ribanın hurmetidir.

Beşer salah isterse, hayatını severse; zekatı vaz' etmeli, ribayı kaldırmalı. ⁷

* * *

BEŞER HAYATINI İSTERSE, RİBAYI ÖLDÜRMELİ

Tabaka-i havastan tabaka-i avama sıla-i rahm kopmuştur. Aşağıdan fırlıyor

Sadâ-yı ihtilalî, vaveylâ-yı intikamî, kin ü hased enîni... Yukarıdan iniyor

Zulüm ve tahkir ateşi, tekebbürün sıkleti, tahakküm sâıkası... Aşağıdan çıkmalı

Tahabbüb ve itaat, hürmet ve hem imtisal. Fakat merhamet ve ihsan yukarıdan inmeli,

Hem şefkat ve terbiye... Beşer bunu isterse sarılmalı **zekata, ribayı tartetmeli.**

Kur'ânın adaleti bâb-ı âlemde durup ribaya der:
"Yasaktır! Hakkın yoktur, dönmeli!"

Dinlemedi bu emri, beşer yedi bir sille. Müdhişini yemeden bu emri dinlemeli.⁸

* * *

Birinci kelime: "Ben tok olayım, başkası açlıktan ölse bana ne."

İkinci kelime: "Sen çalış, ben yiyeyim."

Evet, hayat-ı içtimaiye-i beşeriyede havas ve avam, yani zenginler ve fakirler, müvazeneleriyle rahatla yaşarlar.

O müvazenenin esası ise: Havas tabakasında merhamet ve şefkat, aşağısında hürmet ve itaattir. Şimdi birinci kelime, havas tabakasını zulme, ahlâksızlığa, merhametsizliğe sevketmiştir. İkinci kelime, avamı kine, hasede, mübarezeyle sevkedip rahat-ı beşeriyeyi birkaç asırdır selbettiği gibi; şu asırda sa'y, sermaye ile mübareze neticesi herkesçe malûm olan Avrupa hâdisat-ı azîmesi meydana geldi.

İşte medeniyet, bütün cem'iyat-ı hayriye ile ve ahlâkî mektepleriyle ve şedid inzibat ve nizamıyla, beşerin o iki tabakasını musalaha edemediği gibi, hayat-ı beşerin iki müdhiş yarasını tedavi edememiştir. Kur'an, birinci kelimeyi esasından "**vücub-u zekat**" ile kal'eder, tedavi eder. İkinci kelimenin esasını "**hurmet-i riba**" ile kal'edip tedavi eder.

Evet, âyet-i Kur'aniye âlem kapısında durup ribaya yasaktır der. "**Kavga kapısını kapamak**

için banka kapısını kapayınız" diyerek insanlara ferman eder. Şakirdlerine "Girmeyiniz" emreder. ⁹

* * *

Bu medeniyet-i hazıra insanı çok fakir ediyor. O ihtiyaç cihetinde beşeri zulme, başka haram kazanmaya sevk etmiş. Bîçare **avam ve havas tabakasını** daima mübarezeğe teşvik etmiş. Kur'an'ın kanun-u esasîsi olan "**vücub-u zekat, hurmet-i riba**" vasıtasıyla avamın havassa karşı itaatini ve havassın avama karşı şefkatini temin eden o kudsî kanunu bırakıp burjuvaları zulme, fukaraları isyana sevk etmeye mecbur etmiş. İstirahat-ı beşeriyeği zîr ü zeber etti! ¹⁰

* * *

Ribanın hayatı ve zekatın mevdi ile, geniş bir mesafe açılmış; öyle bir uzaklık olmuş ki, hayt-ı vasl kopmuş. ¹¹

Namaz, Zekat, Orucun Vücubu ve Katl, Zina ve Şarabın Haramiyeti gibi malûm olan ahkâm-ı kat'iyye-i İslâmiye mühmel kalıyor. Avam-ı nas, onların vücubunu ve haramiyetini ders almağa muhtaç değiller. Belki teşvik ve ihtar ile o ahkâm-ı kudsiyeği hatırlatıp, İslâmiyet damarını ve iman hissini tahrik etmekle imtisallerine teşvik ve tezkire ve ihtara muhtaçtırlar. ¹²

* * *

---

9 **Sözler (409)**

10 **Konferans (157)**

11 **Asar-ı Bediyye (94)**

12 **Sözler (483)**

Erkân-ı İslâmiyenin mühim bir rüknü olan zekatı, hırs yolunda terkediyorsunuz?

Halbuki **zekat**, her şahıs için sebab-i bereket ve dâfi-i beliyattır.

Zekatı vermeyenin herhalde elinden **zekat** kadar bir mal çıkacak; ya lüzumsuz yerlere verecektir, ya bir musibet gelip alacaktır. ¹³

* * *

Hem İslâmiyet, havastan ziyade avamın tahassüngâhı olmuştur. **Vücub-u zekat ve hurmet-i riba** ile; havassı, avamın üstünde müstebid yapmak değil, bir cihette hâdim yapıyor. ¹⁴

* * *

Evet, **zekat vermek ve iktisad etmek**, malda bittecrübe sebab-i bereket olduğu gibi; israf etmek ile **zekat** vermemek, sebab-i ref-i bereket olduğuna hadsiz vakıat vardır. ¹⁵

* * *

Malûmdur ki, şerr-i kalil için hayr-ı kesîr terkedilmez. Terkedilirse, şerr-i kesîr olur. Zekat ve cihadda olduğu gibi. ¹⁶

* * *

RÜYADA DEMİŞTİM

"Cenab-ı Hak, bir kısım maldan onda bir (**Haşiye**) veya bir kısım maldan kırkta bir (**Haşiye-1**) kendi

---

13 **Mektubat (273)**

14 **Mektubat (436)**

15 **Lem'alar (147)**

16 **İşarat-ül İ'caz (27)**

(Haşiye): Yani her sene taze verdiği buğday gibi mallardan onda bir.

verdiği malından birisini bizden istedi; tâ bize fukaraların dualarını kazandırsın ve kin ve hasedlerini men'etsin.

Biz hırslımız için tama'kârlık edip vermedik. Cenab-ı Hak müterakim zekatını, kırkta otuz, onda sekizini aldı.

Hem **her senede** yalnız bir ayda yetmiş hikmetli bir açlık bizden istedi.

Biz nefsimize acıdık, muvakkat ve lezzetli bir açlığı çekmedik. Cenab-ı Hak ceza olarak yetmiş cihetle belalı bir nevi orucu beş sene cebren bize tutturdu.

Hem **yirmi dört saatte bir tek saati**, hoş ve ulvî, nuranî ve faideli bir nevi talimat-ı Rabbaniyeyi bizden istedi. Biz tenbellik edip, o namazı ve niyazı yerine getirmedik. O tek saati diğer saatlere katarak zayı' ettik. Cenab-ı Hak onun keffareti olarak, beş sene talim ve talimat ve koşturmakla bize bir nevi namaz kıldırdı." demiştim.

Sonra ayıldım, düşündüm, anladım ki; o rü'ya-yı hayalîyede pek mühim bir hakikat vardır. Yirmibeşinci Söz'de, medeniyetle hüküm-ü Kur'anı müvazene bahsinde isbat ve beyan edildiği üzere; beşerin hayat-ı içtimaîsinde bütün ahlâksızlığın ve bütün ihtilalatın menşe'i iki kelimedir:

Birisi: "Ben tok olduktan sonra, başkası açlıktan ölse bana ne?"

İkincisi: "Sen çalış, ben yiyeyim."

(Haşiyeye-1): Yani eskiden verdiği kırktan ki; her senede galiben ve lâakal ribh-i ticarî ve nesl-i hayvanî cihetiyle o kırktan taze olarak on aded verir.

Bu iki kelimeyi de idame eden, cereyan-ı riba ve terk-i **zekattır**.

Bu iki müdhîş maraz-ı içtimaîyi tedavi edecek tek çare, zekatın bir düstur-u umumî suretinde icrasıyla, **vücub-u zekat ve hurmet-i ribadır**.

Hem değil yalnız eşhastâ ve hususî cemaatlerde, belki umum nev'-i beşerin saadet-i hayatı için en mühim bir rükün belki devam-ı hayat-ı insaniye için en mühim bir direk, zekattır. Çünkü beşerde, havas ve avam iki tabaka var.

Havastan avama merhamet ve ihsan ve avamdan havassa karşı hürmet ve itaatı temin edecek, zekattır. Yoksa yukarıdan avamın başına zulüm ve tahakküm iner, avamdan zenginlere karşı kin ve isyan çıkar.

İki tabaka-i beşer daimî bir mücadele-i maneviyede, bir keşmekeş-i ihtilafta bulunur. Gele gele tâ Rusya'da olduğu gibi, sa'y ve sermaye mücadelesi suretinde boğuşmaya başlar.¹⁷

* * *

Kur'ânı rahmeten lil âlemin olarak inzal eden Allah'a yemin olsun ki; İslâmiyetteki **vücûb-u zekat ve hurmet-i ribâ** gibi emirler, kendi kalblerinin bütün samimiyetleriyle şehâdet ediyorlar ki; **İslâmiyet fakirlerin hamisi, miskinlerin melce'idir.**¹⁸

* * *

---

17 Mektubat (274)

18 Asar-ı Bediyye (94)

Sabri kardeşim! **Öşür, şer'i zekattır. Zekat ise, müstehaklardır.**¹⁹

* * *

Acaba hakikat-ı İslâmiyenin binler mesailinden yalnız **zekat mes'eleşi**, düstur-u medeniyet ve muavenet olursa, bu belaya ve yılanın yuvası olan maişetteki müdhiş müsavatsızlığa deva-i şâfi olmayacak mıdır? Evet, en mükemmel ve bozulmaz bir deva olacaktır.²⁰

* * *

İSLÂMIYETİN BİR RÜKN-Ü MÜHİMMİ OLAN ZEKÂT, BEŞERİN HAYAT-I NEV'İYESİ İÇİN EHEMMİYETİ ŞUDUR:

Hadîste var; **الزَّكَاةُ قَنْطَرَةُ الْإِسْلَامِ** yani **zekât bir köprüdür ki, Müslüman, kardeşi olan Müslümana muavenet için ondan geçer.** Zira memurun-bih olan teavün, o vasıta ile dir.

Ve nev'-i beşerin hayat-ı içtimaiyedeki nizamın sırat-ül müstakimi odur. İnsanlar içinde madde-i hayatın cereyanına rabita odur. Terakkiyat-ı beşerdeki zehirlere tiryak odur.

Evet, **zekâtın vücub-u kat'isinde** ve onun kabîlesi olan sadakaya ve karz-ı hasene davet-i Kur'anîden ve ribanın vesailiyle beraber hurmet-i şedidesinde azîm bir hikmet, âlî bir maslahat, vasi' bir rahmet vardır.

Eğer sahife-i âlemde tarihî bir nazarla dikkat ve cem'iyet-i beşeriyenin mesavisinin esasları teftiş edilse görülecektir ki, bütün ihtilalat ve fesadın asıl ve

¹⁹ **Kastamonu Lahikası (258)**

²⁰ **Muhakemat (43)**

madeni ve bütün ahlâk-ı rezilenin muharrik ve menbai, tek iki kelimedir. O iki kelimenin imtizacından bomba gibi küre-i arz patladı ve izdivacından, medenî insanlardan canavarlar doğdu.

Sünihat-Tuluat-İşarat (107)Şehid velidir. **Cihad** farz-ı kifaye iken farz-ı ayn olmuştur. Belki muzaaf bir farz-ı ayn hükmüne geçmiştir. **Hacc** ve **zekat** gibi, cihadda da niyetin tasarrufu azdır. Hattâ adem-i niyet dahi asıl nokta-i nazarından niyet hükmündedir. Demek zıdd-ı niyet, yakinen tebeyyün etmezse, cihad şehadet-i hakikiyeyi intac eder. Zira vücub tezauf etse, taayyün eder. İhtiyarı tazammun eden niyetin tesiri azalır. Şu günahkâr millette, birdenbire on binler evliya inkişaf ve tezahür etse, az bir mükâfat değildir.

21

* * *

ZARURETE DÜŞEN BİR ŞAKİRD, ZEKATI KABUL EDEBİLİR. Risale-i Nur'un hizmetine hasr-ı vakit eden rükünlere ve çalışanlara zekatla yardım etmek de, Risale-i Nur'a bir nevi hizmettir.

Hem yardım edilmeli.

Fakat hırs ve tama' ve lisan-ı hal ile istemek olmamalı. Yoksa ehl-i dalalet ki, hırs ve tama' yolunda dinini feda etmiş. Onlar nazarında kıyas-ı binnefs cihetiyle, "Risale-i Nur'un bir kısım şakirdleri dahi, dinini dünyaya âlet ediyorlar" diye çirkin bir ittiham ile taarruzlarına meydan açar.²²

* * *

21 **Hutbe-i Şamiye (143)**

22 **Kastamonu Lahikası (223)**

Her zamandan ziyade, bu acib ihtikardan zuret-i kat'iyeye düşen fakirlere ve miskinlere, zenginler zekat ile imdadlarına koşmalar bire yüz kazanırlar. Bu maddi musibetin bir çare-i yeganesi zekat-ı şer'idir.²³

* * *

Medeniyet nazarında, Şeriatın en ziyade tenkide maruz olan mesaili, keşşaf gösterdi ki; hayat-ı içtimaiyeye en lazım o esaslardır. Mesela riba, kumar, müskirin hurmeti, Talak, taaddüd-ü zevcadın cevazı; mesturiyet-i nisvan ve zekatın vücubu; unsuriyetten gelen fikr-i milliyeti ve hevesin serbestiyetini red ve men'i gibi mesail.

Suretlerin tahriminde hikmet bir değil! Acaba hased, gurur, riya, şehvatalud şimdiki beşerin hırçın ruhunda tesavir (*) denilen küçücük cenazelerin rolü ve derece-i tesirini yine zaman göstermeyecek midir?

24

* * *

Şu âlemin ihtilâli nedir?

–Sa'yin sermaye ile mücadelesidir.

–**Acaba ikisini barıştırmak çaresi yok mudur?**

Evet, **vücûb-u zekat, hurmet-i riba', karz-ı hasen şerait-i sulhiyedir.** Şu riba taşını altından çeksen, şu zalim medeniyet kasrı çökecektir.²⁵

* * *

---

23 **Osmanlıca Kastamonu Lahikası (408) / Mufassal T.-2 (1082)**

(*): Memnu' heykel, ya bir zulm-ü mütehaccir veya bir riya-yı mütecessiddir.

24 **Asar-ı Bediyye (56)**

25 **Asar-ı Bediyye (83)**

Mezahimin devası nedir?

Cevap: Hurmet-i riba ve vücub-u zekattır. ²⁶

***

Elhasıl: Tabakatın musalahası, birbirine yakınlaştırmasının çare-i yegânesi, erkân-ı İslâmiyetten olan zekatı, heyet-i içtimaiyenin tedvirine vâsi', âlî düstur ittihaz etmektir. İslâmiyette en büyük kebire olan ribayı vesailiyle ilga etmektir. Adalet-i Kur'âniye âlem kapısında durup, ribaya yasaktır, girmeye hakkın yoktur, der. ²⁷

***

Eğer ezkiya zekâvetlerinin zekatını ve ağniya velev zekatın zekatını milletin menfaatına sarfetseler; milletimiz de başka milletlere yolda karışabilir. ²⁸

***

Akıl ta'til-i eşgal etse de, nazarını ihmal etse, vicdan Sâniî unutamaz. Kendi nefsinin inkâr etse de; onu görür, onu düşünür, ona müteveccihdir. Hads ki, şimşek gibi sür'at-i intikaldir, daima onu tahrik eder. Hadsin muzaafı olan ilham, onu daima tenvir eder. Meyelanın muzaafı olan arzu ve onun muzaafı olan iştiyak ve onun muzaafı olan aşk-ı İlâhî, onu daima mârifet-i Zülcelâl'e sevkeder. Şu fitrattaki incizab ve cezbe, bir hakikat-ı cazibedârın cezbiyledir.

Bu nükteleri bildikten sonra şu bürhan-ı enfüsî olan vicdana müracaat et. Göreceksin ki

²⁶ Asar-ı Bediyye (85)

²⁷ Asar-ı Bediyye (94)

²⁸ Münazarat (63) / Asar-ı Bediyye (347)

kalb, bedenin aktarına neşr-i hayat ettiği gibi, kalbdeki ukde-i hayatiye olan mârifet-i Sâni'dir ki, istidadat-ı gayr-ı mahdude-i insaniye ile mütenasib olan âmâl ve müyul-ü müteşâibeye neşr-i hayat eder. **Lezzeti içine atar ve kıymet verir ve bast ve temdid eder.** İşte nokta-i istimdad.

Ve kavga ve müzahemetin meydanı olan dağdağa-i hayata hücum gösteren âlemin, binlerce musibet ve mezahimlere karşı yegâne nokta-i istinad mârifet-i Sâni'dir.

Evet, her şeyi hikmet ve intizâm ile işleyen bir Sâni'-i Hakîme îtikad etmezse ve alelamyâ kör tesadüflere havale ederse; ve o beliyyâta karşı elindeki kudretin adem-i kifayetini düşünse; ister istemez tevahhuş, dehşet, telaş, havftan mürekkebe bir halet-i cehennemnümün ve ciğersikâfe düşecektir. O ise eşref ve ahsen-i mahlukat olan ruh-u insanînin her şeyden ziyade perişan olduğunu istilzam eder. O ise, intizâm-ı kâmil-i kâinattaki nizam-ı ekmele zıd oluyor. Şu nokta-i istimdad ve nokta-i istinad ile bu derece nizam-ı âlemde hüküm-fermalık, hakikat-ı nefs-ül emriyenin hassa-i münhasırası olduğu için, her vicdanda iki pencere olan şu iki noktadan Sâni'-i Zülcelâl mârifetini kalb-i beşere daima tecelli ettiriyor.

Akıl gözünü kapasa da, vicdanın gözü daima açıktır. Sâni'-i Zülcelâl bu dört bürhan-ı azîmin kat'î şehâdetleriyle Vâcib-ül vücûd, Ezeli, Vâhid, Ehad, Ferd, Samed, Alîm, Kadîr, Mürîd, Semi', Basîr, Mütekellim, Hayy, Kayyum olduğu gibi bütün evsâf-ı celâliye ve cemâliye ile muttasıftır. Zîra mukarrerdir ki: Masnudaki feyz-i kemâl Sâniin zill-i tecellisinden muktebesidir. Demek, **kâinatta ne**

kadar hüsün, cemal, kemâl varsa, umumundan lâyühad derecede yüksek tabakada evsaf-ı cemâliye ve kemâliye ile Sâni'-i Zülcelâl muttasıftır.

Zira, ihsan servetin, îcad vücûdun, îcab vücûbun, tahsin hüsnün, tenvir nurun fer'i ve delili olduğu gibi; bütün kâinattaki bütün kemâl ve cemal, Sâni'-i Zülcelâl'in kemâl ve cemale bir zıll-ı zalildir ve bürhanıdır. Hem de Sâni'-i Zülcelâl cemi-i nekaisten münezzehtir. Zirâ nevâkıs mâhiyet-i maddiyâtın istidadsızlığından neş'et eder. Zât-ı Zülcelâl maddiyâttan mücerredir, münezzehtir.

Hem kâinatın mâhiyat-ı mümkinnesinden neş'et eden evsaf ve levâzımâtından mukaddestir. ²⁹

* * *

RİSALE-İ NUR MESLEĞİ VE İSTİĞNA DÜSTURU

Bana bir hediye gönderdin gayet ehemmiyetli bir kaidemi bozmak istersin.

Ben demiyorum ki: “Kardeşim ve biraderzadem olan Abdülmecid ve Abdurrahman’dan kabul etmediğim gibi senden de kabul etmem.” Çünkü sen onlardan daha ileri ve ruhuma daha yakın olduğundan, herkesin hediyesi reddedilse, seninki bir defaya mahsus olmak üzere reddedilmez. Fakat bu münasebetle o kaidemin sırrını söyleyeceğim.

Şöyle ki: Eski Said minnet almazdı. Minnetin altına girmektense ölümü tercih ederdi. Çok zahmet ve meşakkat çektiği halde kaidesini bozmadı. Eski Said’in, senin bu biçare kardeşine irsiyet kalan şu hasleti ise, tezehhüd ve sun’î bir istiğnâ değil, belki **dört beş ciddî esbaba** istinat eder.

Birincisi: **Ehl-i dalâlet, ehl-i ilmi, ilmi vasıtacer etmekle itham ediyorlar**, “İlmi ve dini kendilerine medar-ı maişet yapıyorlar” deyip insafsızcasına onlara hücum ediyorlar. **Bunları fiilen tekzip lâzımdır.**

İkincisi: **Neşr-i hak için enbiyaya ittibâ etmekle mükellefiz. Kur’ân-ı Hakimde, hakkı neşredenler** **إِنِّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ * إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ** diyerek insanlardan istiğnâ göstermişler. **Sûre-i Yâsin’de** **إَتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ**

cümlesi, meselemiz hakkında çok mânidardır.

Üçüncüsü: Birinci Sözde beyan edildiği gibi, Allah namına vermek, Allah namına almak lâzımdır. Halbuki, ekseriya ya veren gafildir kendi namına

verir, zımnî bir minnet eder. Ya alan gafildir Mün'im-i Hakikîye ait şükrü, senâyî zâhirî esbaba verir, hata eder.

Dördüncüsü: Tevekkül, kanaat ve iktisad öyle bir hazine ve bir servettir ki, hiçbir şeyle değişilmez. İnsanlardan ahz-ı mal edip o tükenmez hazine ve defineleri kapatmak istemem. Rezzâk-ı Zülcelâle yüz binler şükrediyorum ki, küçüklüğümden beri beni minnet ve zillet altına girmeye mecbur etmemiş. Onun keremine istinaden, bakiye-i ömrümü de o kaidyle geçirmesini rahmetinden niyaz ediyorum.

Beşincisi: Bir iki senedir çok emâreler ve tecrübe-lerle kat'î kanaatim oldu ki, **halkların malını, hususan zenginlerin ve memurların hediyelerini almaya mezun değilim.** Bazıları bana dokunuyor belki dokunduruluyor, yedirilmiyor, bazan bana zararlı bir surete çevriliyor. Demek gayrın malını almamaya mânen bir emirdir ve almaktan bir nehiydir.

Hem bende bir tevahhuş var. Herkesi her vakit kabul edemiyorum. Halkın hediyesini kabul etmek, onların hatırını sayıp istemediğim vakitte onları kabul etmek lâzım geliyor. O da hoşuma gitmiyor.

Hem tasannu ve temellükten beni kurtaran bir parça kuru ekmek yemek ve yüz yamalı bir libas giymek, bana daha hoş geliyor. Gayrın en âlâ baklavasını yemek, en murassâ libasını giymek ve onların hatırını saymaya mecbur olmak, bana nâhoş geliyor.

Altıncısı: Ve istiğnâ sebebinin en mühimi, mezhebimizce en muteber olan İbn-i Hâcer diyor ki: **“Salâhat niyetiyle sana verilen birşey sâlih ol-**

mazsan kabul etmek haramdır.”

İşte, şu zamanın insanları, hırs ve tama' yüzünden, küçük bir hediyesini pek pahalı satıyorlar. Benim gibi günahkâr bir biçareyi, sâlih veya velî tasavvur ederek, sonra bir ekmek veriyorlar. **Eğer –hâşâ– ben kendimi sâlih bilsem, o alâmet-i gururdur, salâhatin ademine delildir.** Eğer kendimi sâlih bilmezsem, o malı kabul etmek caiz değildir. Hem âhirete müteveccih a'mâle mukabil sadaka ve hediye almak, âhretin bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yemek demektir. ³⁰

* * *

Çok rica ederim ki, güvenmeyiniz, **hediyeyi kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur.** En mühim bir sebep, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelemektir.

Hem *iktisad*, *bereket* ve *kanaat* sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı halde, dünya malına el uzatmak elimde değil, ihtiyarım haricindedir.

Hem bir misalle ince bir sebebi anlatacağım:

Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim. “İstanbul'dan senin için getirdim, beni kırma” dedi. **Kabul ettim. Fakat iki kat fiyatını verdim.**

Dedi: Niçin böyle yapıyorsun, hikmeti nedir?

Dedim: Benden aldığın dersi, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatin için, menfaatımı terk ediyorum. Çünkü, **dünyaya tenezül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat**

mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhiret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner.

İşte, sana mânen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatimi aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telâkki ediyorum. Sen mâdem fedakârsın ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatinizi menfa-atime tercih ediyorum, gücenme. O da, bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.³¹

* * *

Bu zamanda zaruret olmadan, irşad-ı nâsa ve neşr-i dine çalışanların, sadakaları ve hediyesi kabul etmemeleri lâzım geldiğinin sırrını dört sebeble beyan eder.

اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ

âyeti ile âyeti gibi, insanlardan istiğna hakkındaki âyâtın mühim bir sırrını tefsir eder.

Ve ilim ve dini neşre çalışan insanlar, mümkün olduğu kadar istiğna ve kanaatle hareket etmezse hem ehl-i dalâletin ithamına hedef olur, hem izzet-i ilmiyeyi muhafaza edemez.

Hem, salâhat ve neşr-i din gibi umûr-u uhreviyyeye mukabil hediyeleri almak, âhîret meyvelerini dünyada fâni bir sûrette yemek demektir.³²

* * *

EHL-İ DÜNYA BANA DER: “Neyle yaşıyorsun? Çalışmadan nasıl geçiniyorsun? Memleketimizde tembelce oturanları ve başkasının sa’yiyle geçinenleri istemiyoruz.”

Elcevap: Ben iktisad ve bereketle yaşıyorum. **Rezzâkımdan başka kimsenin minnetini almıyorum ve almamaya da karar vermişim.** Evet, günde yüz para, belki kırk para ile yaşayan bir adam, başkasının minnetini almaz.

Şu meselenin izahını hiç arzu etmiyordum. Belki bir gururu ve bir enaniyeti ihsas eder fikriyle, beyan etmek bana pek nâhoştur. Fakat, madem ehl-i dünya evhamlı bir surette soruyorlar. Ben de derim ki:

Küçüklüğümden beri halkların malını kabul etmek (velev zekât dahi olsa), hem maaşı kabul etmek (yalnız bir iki sene Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyede dostlarımın icbarıyla kabul etmeye mecbur oldum), o parayı da mânen millete iade ettik. Hem **maişet-i dünyeviye için minnet altına girmemek, bütün ömrümdede bir düstur-u hayatımdır.**³³

* * *

Şarkî Anadolu’da medrese teşkilâtındaki hususiyetlerden birisi şudur ki: İcazet almış bir âlim, istediği köyde hasbeten lillâh bir medrese açar.

---

32 Mektubat (484)

33 Mektubat (66)

Medrese talebelerinin ihtiyacı, iktidarı olursa medrese sahibi tarafından, iktidarı yoksa halk tarafından temin edilir hoca meccanen ders verir, talebelerin iâşe ve levazımâtını da halk deruhte ederdi. **Bunların içinde yalnız Molla Said, hiçbir suretle zekât almıyordu.** Zekât ve başkasının eser-i minneti olan bir parayı kat'iyen kabul etmiyordu. **(Haşiyeye)**³⁴

* * *

VASİYETNAMENİN BİR ZEYLİ

Eşref Edib'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat'ın otuzuncu sayfasındaki Said'in hususiyetlerinden altı nümunesinden yedinci nümunesi ki, mukabelesiz hediye-i ömründe kabul etmemek, kanaat ve iktisada istinaden, şiddet-i fakriyle beraber, altmış yetmiş sene evvelki kendi talebelerinin tayinatını da kendisi verdiği acib vaziyetin şimdiki bir misâli ve bir sırrı kaç senedir anlaşıldı diye, vasiyetnamenin âhirinde bunu yazmanın zamanı geldi.

Evet, şiddet-i fakr ve istiğna ile hediye almamakla beraber, Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, yasak olmayan daktilo makinesiyle intişar eden Risale-i

---

(Haşiyeye): Zekat ve sadaka ve mukabilsiz hiç bir şey almadığının sebep ve hikmeti, Risale-i Nur'dan İkinci Mektub ve sair risalelerde beyan edilmiştir. Evet, Molla Said'in istikbalde Risale-i Nur'la göreceği hizmet-i imaniyeyi kemal-i ihlasla îfası ve bu hizmetin meydana gelebilmesi için "**Uhrevî hizmetin mukabilinde hiçbir şey talep etmemek**" olan kudsî düsturun icmalî bir fihristesi, daha küçük yaşında iken rahmet-i İlahiye tarafından ruhunda yerleştirilmişti.

34 **Tarihçe-i Hayat (31)**

Nur'un verdiği sermaye ile, şimdi mânevî Medresetü'z-Zehranın dört beş vilâyetinde hayatını Risale-i Nur'a vakfeden ve nafakasına çalışmaya zaman bulamayan fedakâr Nur talebelerinin tayinatına acib bir bereketle kâfi gelen ve Nur nüshalarının fiyatı olan o mübarek sermayeyi ben öldükten sonra da o hâlis, fedakâr kardeşlerime vasiyet ediyorum ki, **altmış yetmiş sene evvelki kaidemi yetmiş sene sonraki şimdiki düsturlarıma aynen tatbik etsinler.** İnşaaallah Risale-i Nur'un tab' serbestiyeti olsa, o düstur daha fazla inkişaf eder.

Medâr-ı hayrettir ki, o eski zamanda evkaftan beş talebenin tayinatını Van'da Eski Said kabul etmiş, o az para ile bazan talebesi yirmiye, otuza, altmışa kadar çıktığı halde kendi talebelerinin tayinatını kendisi veriyordu. O kanaat ve iktisadın bereketiyle ve kendi beş altı mavzer tüfeğini satmakla **istiğna kaidesini bozmadı. O zaman meşhur Tâhir Paşa gibi çok yardımcıları varken kaidesini bozmadı.** O altmış yetmiş senelik düstur-u hayatının, bir işaret-i gaybiye ile altmış yetmiş sene sonra o kanaat ve istiğnanın bir meyvesi inâyet-i İlâhiye ile ihsan edildi ki, o kadar mahkemeler ve yasaklar ve müsadereler ve eski hurufî izin vermemekle beraber, kaç senedir dört beş vilâyet vüs'atindeki mânevî Medresetü'z-Zehranın fedakâr talebelerinin tayinatını Risale-i Nur kendisi hediye etti.³⁵

* * *

Hem öyle bir tarzda izzet-i ilmiyeyi hayatta mu-

hafaza etmiş ki **asla kimseye arz-ı iftikar etmemek, hayatının en mühim bir düsturu olmuştur.** Dünya kendilerine teveccüh etmişse de, ondan yüz çevirmiş olan Üstadımız, emr-i maâşta Cenab-ı Hakkın inayetiyle, iffet ve nezahetini daima muhafaza eder sadaka, zekât ve hediyeleri almaz. Yakinen biliyoruz ki, Kastamonu'da buldukları zaman, oturdukları evin îcarını vermek için yorganını sattılar da, yine hiçbir suretle hediye kabul etmediler.

36

* * *

HAZRET-İ ÜSTAD ANLATIYOR: Benimle beraber Burdur'a nefyedilen reislerden bir kısmı, parasızlıktan zillet ve sefalete düşmemekliğim için, zekâtlarını bana kabul ettirmeye çok çalıştılar. O zengin reislere dedim: "Gerçi param pek azdır. Fakat iktisadım var, kanaate alışmışım. Ben sizden daha zenginim." Mükerrer ve musırrâne tekliflerini reddettim.

Câ-yı dikkattir ki, iki sene sonra, bana zekâtlarını teklif edenlerin bir kısmı, iktisadsızlık yüzünden borçlandılar. Lillâhilhamd, onlardan yedi sene sonra, o az para, iktisad bereketiyle bana kâfi geldi, benim yüz suyumu döktürmedi, beni halklara arz-ı hâcete mecbur etmedi. **Hayatının bir düsturu olan "nâstan istiğnâ" mesleğini** bozmadı. ³⁷

* * *

Bediüzzaman, küçük yaşından beri, halkların mukabilsiz hediyelerinden istiğnâ etmiştir. Hediye kabul etmemeyi meslek edinmiştir. Zindandan zindana,

---

36 **Tarihçe-i Hayat (325)**

37 **Lem'alar (141)**

memleketten memlekete sürgün edildiği zamanlarda, ihtiyarlığın tahmil ettiği zaruretler içinde dahi, bu seksen senelik **istiğnâ düsturunu bozmamıştır**. En has bir talebesi, bir lokma birşey hediye etse, mukabilini verir, vermese dokunur.

Neden hediye kabul etmediğinin sebeplerinden birisi olarak der ki: “Bu zaman, eski zaman gibi değildir. Eski zamanda imânı kurtaran on el varsa, şimdi bire inmiş. İmânsızlığa sevk eden sebepler eskiden on ise, şimdi yüze çıkmış. **İşte, böyle bir zamanda imâna hizmet için, dünyaya el atmadım, dünyayı terk ettim. Hizmet-i imâniyemi hiçbir şeye âlet etmeyeceğim**” der.

Hazret-i Üstad, kendi şahsı için birisi zahmet çekse, bir hizmetini görse, mukabilinde bir ücret, bir teberrük verir. Aksi halde, ruhuna ağır gelir, hoşuna gitmez.³⁸

* * *

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN HÜKÜMETİN VERDİĞİ MADDÎ YARDIM İÇİN CEVABI:

Aziz, Sıddık, Kardeşlerim!

Şimdi bir emrivaki karşısında bulunuyorum. Benim iaşem için her gün iki buçuk banknot, hem yeniden benim için bir hane –mobilyasıyla beraber ve istediğim tarzda– yaptırmak için emir gelmiş. Halbuki **elli-altmış senelik bir düstur-u hayatım bunu kabul etmemek iktiza eder**. Gerçi Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyede bir iki sene maaşı kabul ettim, fakat o parayı kitaplarımın tab'ına sarf ederek ve ekserini meccânen millete verip, **milletin malını yine millete iade ettim**.

Şimdi eğer mecbur olsam ve size ve Risale-i Nur'a zarar gelmemek için kabul etsem, yine ileride **millete iade etmek üzere saklayacağım. Zaruret-i kat'îye derecesinde, kendime yalnız az bir parça sarf edeceğim.** İşittim ki, eğer reddetsem, onlar, hususan lehimde işem için çalışanlar gücenecekler. Ve aleyhimde olanlar diyecekler: "Bu adam başka yerden işe ediliyor." O bedbahtlar, iktisadın hârikulâde bereketini bilmiyorlar ve iki günde beş kuruşluk ekmek bana kâfi geldiğini görmemişler ki, bütün bütün asılsız bir evhama kapılıyorlar.

Eğer kabul etsem, yetmiş senelik hayatım gücenecek ve bu zamandan haber verip tama' ve maaş yüzünden bid'alara giren ve ihlâsı kaybeden âlimleri tokatlayan İmam-ı Ali Radıyallahu Anh dahi benden küsecek ihtimali var ve Risale-i Nur'un hakiki ve sâfi olan ihlâsı beni de ihlâssızlıkla itham etmek ciheti var. Ben, hakikaten tahayyürde kaldım.

Ben işittim ki, eğer kabul etmesem, beni daha ziyade sıkacaklar ve belki Risale-i Nur'un tam serbestiyetine işecekler. Hattâ şimdiki tazyikleri, beni o işe tekliflerine mecbur etmek içinmiş. Madem hâl böyledir **إِنَّ الصَّرُورَاتِ تَبِيحُ الْمَحْظُورَاتِ** kaidesiyle, zaruret derecesinde olsa, inşaallah zarar vermez. **Fakat ben reddettim** reyinize havale ediyorum.³⁹

* * *

Ben işittim ki, benim işeme ve istirahatime buradaki hükûmet müracaat etmiş, kabul cevabı gelmiş. Ben bunların insaniyetine teşekkür-le beraber, derim:

En ziyade muhtaç olduğum ve hayatımda en esaslı düstur olan, hürriyetimdir. Asılsız evham yüzünden, emsalsiz bir tarzda hürriyetimin kayıtlar ve istibdatlar altına alınması, beni hayattan cidden usandırıyor. Değil hapis ve zindanı, belki kabri bu hale tercih ederim. Fakat, **hizmet-i imaniyede ziyade meşakkat ise ziyade sevaba sebep** olması bana sabır ve tahammül verir. Madem bu insaniyetli zatlar benim hakkımda zulmü istemiyorlar, en evvel benim meşru dairedeki hürriyetime dokundurma-sınlar. Ben ekmezsiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam.

Evet, on dokuz sene bu gurbette yalnız iki yüz banknot ile, şiddetli bir iktisad ve kuvvetli bir riyazet içinde kendini idare ederek, hürriyetini ve izzet-i ilmiyesini muhafaza için **kimseye izhar-ı hâcet etmeyen ve minnet altına girmeyen ve sadaka ve zekât ve maaş ve hediyeleri kabul etmeyen bir adam**, elbette iaşeden ziyade, adalet içinde hürriyete muhtaçtır.⁴⁰

* * *

Bilirsiniz ki, kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olamadığımdan, kendi elbisemi ve **lüzumlu eşyayı satıp o parayla kendi kitaplarımı, yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Tâ Risale-i Nurun ihlâsına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye âlet edilmesin.**⁴¹

* * *

---

40 Emirdağ Lâhikası-I (18)

41 Emirdağ Lâhikası-I (272)

Safranbolu, Eflâni Nahiyesi Mülâyim Köyünde mütekait muallim bir kardeşimiz ve **Nurun has şakirdi, Nurların neşri ve tab'ı için âdetâ sermayesinin kısm-ı âzamını teberru etmek istiyor, kabulünü rica ediyor.**

Ben, bu **hâlis ve has kardeşimizin** fedakârâne ve hâlisane **ricasını reddedemiyorum.** Ve dünya malları kaide-i şahsiyeme girmedığı ve muavenetleri kendime kabul etmediğim için, bu işteki maslahatı da bilemiyorum. İki Isparta'nın kahramanlarına ve Hüsrev ve Tahirî ve arkadaşlarına ve Nazif ve refiklerine bu meseleyi havale ediyorum.

Nurun neşri için böyle çok büyük bir hayır ve sevaba mâni olamam. Sizler ya **bütün niyet ettiği miktarı,** veyahut **bir kısmını,** iki hisse ile, biri büyük Isparta'nın, biri küçük Isparta'nın makinelerine verilsin. Onun istediği gibi, ya **teberru** veya ileride başka muavenet edenler gibi **bir mukabele nev'inde,** ya **Nurlardan veya başka bir istediği ne varsa vermek suretiyle** o has kardeşimizi memnun edersiniz.⁴²

* * *

BU GECE HIÇ GÖRMEDİĞİM BİR İTAB, BİR TÂZİP SURETİNDE MÂNEVÎ BİR ŞİDDETLİ İHTAR İLE DENİLDİ Kİ:

“Dünyaya, zevke, keyfe tenezzül etmemekle Nurlardaki ihlâs ve **istiğnâyı muhafazaya mükelleftin.** Ve bu asırda **يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا** sırıyla **dünyayı dine tercih etmek ve bilerek elması**

şişeye tebdil etmek olan hastalığa, Nur vasıtasıyla çalışmaya vazifedardın. Yüz tecrübenizle de anladın ki, insanların hediyeleri, ihsanları, yardımları, sana dokunuyor, hattâ seni hasta ediyor. Hergün eserini, tecrübesini görüyorsun. Senin en ziyade itimad ettiğin ve Risale-i Nur'un fedakâr kahramanlarının yüzlerini Risale-i Nur'un hizmetinden ziyade kendi istirahatine çevirmeye sebebiyet verdin, ilââhir..." diye daha mânen çok söylenildi diye beni tam tekdir etti. Hattâ şimdi bir mânevî tokattan dahi korkuyorum. Bu hâdisenin çare-i yegânesi, bu **otomobili alan sizler ilân edeceksiniz ki, "Bu kardeşimiz Said, bunu kabul edemedi, mânevî, dehşetli bir zarar hissetti."** ⁴³

* * *

Üstadımız gençliğinde bu kadar muhtaç değildi. Tek başına yaşadığı zamanlar pek az bir masraf kendisine kâfi idi. Şimdi pek çok talebelerine tayin verdiği ve birkaç hastalıkla hasta bulunduğu bir zamanda, o **istiğna düsturunun muhafazası** için, rahmet-i İlâhiye onu mukabilsiz hediyelerden hasta ediyor. ⁴⁴

* * *

وَكُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا * تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا

İlm-i cifirle mânâsı: بِمُحَبَّتِي

"Ey Said! Sen, zamanın Abdülkadiri ol, ihlâs-ı tâmmı kazan, **fakrıyla beraber maişetini dü-**

43 Emirdağ Lahikası-1 (231)

44 Emirdağ Lâhikası-2 (228)

şünme, nâstan minnet alma ismin ‘Said’ olduğu gibi maişette de mes’ud olacaksın. Muhabbetimde sâdik olduğundan ve ihlâsa çalıştığından, Hulûsi gibi muhlis talebeler ve yardımcıları ve Süleyman, Bekir gibi sâdik hizmetkârlar ve Sabri gibi tam takdir edici ve ciddi müştak talebeler size verilmiş.”⁴⁵

* * *

Ben maddî ve mânevî her şeyimi feda ettim, her musibete katlandım, her işkenceye sabrettim. Bu sayede hakikat-i imaniye her tarafa yayıldı. Bu sayede Nur mekteb-i irfanının yüz binlerce, belki de milyonlarca talebeleri yetişti. Artık bu yolda, hizmet-i imaniyede onlar devam edeceklerdir. Ve **benim maddî ve mânevî herşeyden ferağat mesleğimden ayrılmayacaklardır. Yalnız ve yalnız Allah rızası için çalışacaklardır.**⁴⁶

* * *

Yanında bulunan talebelerini aynı kendisi gibi zekât ve hediye almaktan men etmek. Onları da yalnız rızayı İlâhî için çalıştırırdı. Hattâ çok zamanlar talebelerini kendi iâşe ederdi.⁴⁷

* * *

Ey kardeşlerim! Eğer ehl-i dünyanın dalkavukları ve ehl-i dalâletin münafıkları, sizi, insaniyetin şu zayıf damarı olan tamah yüzünden yakalasalar, geçen hakikati düşünüp, **bu fakir kardeşinizi nümune-i imtisal ediniz.** Sizi bütün kuvvetimle temin ederim ki, kanaat ve iktisad, maaştan ziyade sizin hayatınızı idame ve rızkınızı temin eder. Bahusus size verilen o

---

45 **Sikke-i Tasdik-i Gaybi (152)**

46 **Emirdağ Lâhikası-2 (80)**

47 **Tarihçe-i Hayat (48)**

gayr-ı meşru para, sizden, ona mukabil bin kat fazla fiyat isteyecek. Hem her saati size ebedî bir hazineyi açabilir olan hizmet-i Kur'âniyeye sed çekebilir veya fütur verir. Bu öyle bir zarar ve boşluktur ki, her ay binler maaş verilse, yerini dolduramaz. ⁴⁸

* * *

Menfaat-i maddiye cihetinden gelen rekabet, yavaş yavaş ihlâsı kırar.

Hem netice-i hizmeti de zedeler.

Hem o maddî menfaati de kaçırr.

Evet, hakikat ve âhiret için çalışanlara karşı bu millet bir hürmet ve bir muavenet fikrini daima beslemiştir. Ve bilfiil onların hakikat-i ihlâslarına ve sâdikane olan **hizmetlerine bir cihette iştirak etmek niyetiyle, onların hâcât-ı maddiyelerinin tedarikiyle meşgul olup vakitlerini zayi etmemek için, sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip hürmet etmişler.**

Fakat **bu muavenet ve menfaat istenilmez, belki verilir.** Hem kalben arzu edip muntazır kalmakla, **lisan-ı hal ile dahi istenilmez.** Belki **ummadığı bir halde verilir. Yoksa ihlâsı zedelenir.**

Hem **وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا** âyetinin nehyine yanaşır, ameli kısmen yanar.

İşte bu maddî menfaati arzu edip muntazır kalmak, sonra nefis-i emmâre, hodgâmlık cihetiyle, o menfaati başkasına kaptırmamak için, hakikî bir kardeşine ve o hususî hizmette arkadaşına karşı bir rekabet damarı uyandırır. İhlâsı zedelenir, hizmette kudsiyeti

kaybeder, ehl-i hakikat nazarında sakîl bir vaziyet alır. Ve maddî menfaati de kaybeder.⁴⁹

* * *

Derd-i maişet zaruretine karşı, iktisad ve kanaatle mukabele etmeye zaruret var. Menfaat-i dünyeviye, çok ehl-i hakikati, ehl-i tarikatı dahi bir nevi rekabete sevk ettiği için endişe ederim. Risale-i Nur şakirdleri içinde şimdiye kadar bu cihet onları zedelememiş. İnşaallah yine zedelemes. Fakat herkes bir ahlâkta olamaz. Bazıları meşru dairede rahatını istese de, itiraz edilmemeli. **Zarurete düşen bir şakird zekâtı kabul edebilir. Risale-i Nur'un hizmetine hasr-ı vakit eden rükünlere ve çalışanlara zekâtla yardım etmek de Risale-i Nur'a bir nevi hizmettir.**

Hem **yardım edilmeli**. Fakat hırs ve tamah ve lisan-ı hal ile **istemek olmamalı**. Yoksa, ehl-i dalâlet ki, hırs ve tamah yolunda dinini feda etmiş onlar nazarında kıyas-ı binnefs cihetiyle, "Risale-i Nur'un bir kısım şakirdleri dahi, dinini dünyaya âlet ediyorlar" diye çirkin bir ithamla taarruzlarına meydan açar.⁵⁰

* * *

Hakikî ihlâslı Nurcular, menfaat-i maddiyeyle ehemmiyet vermedikleri gibi, bir kısmı, âzamî iktisad ve kanaatle ve fakirü'l-hal olmalarıyla beraber, sabır ve **insanlardan istiğna ile ve hizmet-i Kur'âniyede hakikî bir ihlâs ve fedakârlıkla ve çok kesretli ve şiddetli ehl-i dalâlete karşı**

49 Lem'alar (164)

50 Kastamonu Lâhikası (223)

mağlûp olmamak için ve muhtaçları hakikate ve ihlâsa dâvet etmekte bir şüphe bırakmamak için ve rızâ-yı İlâhîden başka o hizmet-i kudsiyeyi hiçbirşeye âlet etmemek için, bir cihette hayat-ı içtimaiye faydalarından çekiniyorlar.⁵¹

* * *

Sahabelerin senâ-i Kur'âniyeye mazhar olan **îsâr** hasletini kendine rehber etmek, yani, hediye ve sadakanın kabulünde başkasını kendine tercih etmek ve **hizmet-i diniyenin mukabilinde gelen menfaat-i maddiyeyi istemeden ve kalben talep etmeden, sırf bir ihsan-ı İlâhî bilerek, nâstan minnet almayarak ve hizmet-i diniyenin mukabilinde de almamaktır.** Çünkü, **hizmet-i diniyenin mukabilinde dünyada birşey istenilmeli ki, ihlâs kaçmasın.** Çendan hakları var ki, **ümme onların maişetlerini temin etsin. Hem zekâta da müstehaktırlar.**

Fakat **bu istenilmez, belki verilir.** Verildiği vakit de **“Hizmetimin ücretidir” denilmez.**

Mümkün olduğu kadar kanaatkârâne, başka ehil ve daha müstehak olanların nefsinin kendi nefsinin tercih etmek, **وَيُؤْتُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ** sırrına mazhariyetle, bu müthiş tehlikeden kurtulup ihlâsı kazanabilir.

* * *

Hem kanaat vasıtasıyla **insanlardan istiğnâ etmek cihetinde, teveccühlerini aramaz. İhlâs kapısı açılır, riyâ kapısı kapanır.**⁵²

51 Emirdağ Lâhikası-2 (170)

52 Lem'alar (146)

* * *

Bir elyazma Emirdağ Lâhikasındaki, Hazret-i Üstadın ifadesiyle:

“... ihlâs zararına **ver dememek** belki istemeden verilse ve kabulü rica edilmek şartıyla alınmaktadır.”

Cümlesi, en öz bir tariftir.

Ya Rabbî ve ya Rabb-es Semavati Ve-l'Aradîn!

Ya Hâlıkî ve ya Hâlık-ı Külli Şey!

Gökleri yıldızlarıyla, zemini müstemilâtıyla ve bütün mahlukatı bütün keyfiyatıyla teshir eden kudretinin ve iradetinin ve hikmetinin ve hâkimiyetinin ve rahmetinin hakkı için, nefsimi bana müsahhar eyle!

Ve matlubumu bana müsahhar kıl! Kur'ana ve imana hizmet için, insanların kalblerini Risale-i Nur'a müsahhar yap!

Ve bana ve ihvanıma iman-ı kâmil ve hüsn-ü hâtîme ver!

Hazret-i Musa Aleyhisselâm'a denizi ve Hazret-i İbrahim Aleyhisselâm'a ateşi ve Hazret-i Davud Aleyhisselâm'a dağı, demiri

ve Hazret-i Süleyman Aleyhisselâm'a cinni ve insi

ve Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'a Şems ve Kamer'i teshir ettiğin gibi, Risale-i Nur'a kalbleri ve akılları müsahhar kıl!

Ve beni ve Risale-i Nur talebelerini, nefis ve şeytanın şerrinden ve kabir azabından ve Cehennem ateşinden muhafaza eyle ve

Cennet-ül Firdevs'te mes'ud kıl!

Âmîn, Âmîn, Âmîn.

Şualar (58)

***